

ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ ΣΕ ΑΠΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΑ



1

ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ
ΣΕ ΑΠΑΛ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

| | | |
|--|-------------------------------------|--|
| | ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ | |
| | ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ | |
| | ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ | |
| | ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ | |
| | ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ | |

ΠΑΙΔΕΙΑ ΜΠΡΩΣΤΑ
2^ο Εθνικό ετήσιο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

**ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ
ΣΕ ΑΠΛΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**

ΒΙΒΛΙΟ Α΄



**Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
Αθήνα 2003**

ΕΠΕΑΕΚ - Γ' ΚΠΣ

Άξονας 1

Μέτρο 1. 1

Ενέργεια 1. 1.1. Προγράμματα ένταξης των παιδιών με πολιτισμικές και γλωσσικές ιδιαιτερότητες στο εκπαιδευτικό σύστημα

Πρόγραμμα: «Εκπαίδευση Παλινοστούτων και Αλλοδαπών Μαθητών»

Χρηματοδότηση: Ευρωπαϊκή Ένωση - ΕΚΤ

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων

Φορέας παρακολούθησης:

ΥΠΕΠΘ Ειδική Γραμματεία Π.Ο.Δ.Ε.

Ειδική Γραμματέας: Στ. Πριόβολου

Διεύθυνση Γ' ΚΠΣ

Φορέας υλοποίησης:

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Επιτροπή Ερευνών

Τμήμα Φ.Π.Ψ.

Κέντρο Διαπολιτισμικής Αγωγής

Πανεπιστημιούπολη Ζωγράφου

Ιλίσια 15784

Τηλ.: 210-7277522

E-mail: info@keda.gr

Website: <http://www.keda.gr>

Επιστημονικός υπεύθυνος: Θεόδωρος Παπακωνσταντίνου

Συγγραφική ομάδα: Ειρήνη Αντωναράκου

Ευάγγελος Μαλμμέν

Δήμητρα Τσίπου

Εποπτεία διδακτικού υλικού: Μαρία-Λουίζα Μπορλόζ-Μάρκου

Εικονογράφηση: Πέτρος Σ. Αθανασίου

Γλωσσική επιμέλεια: Μιχάλης Σταυρόπουλος

Το βιβλίο δημιουργήθηκε στο ατελιέ: Art Studio 21

Εκτύπωση - Βιβλιοδεσία: ΒΙΒΛΙΟΣΥΝΕΡΓΑΤΙΚΗ ΑΕΠΕΕ



**ΚΕΙΜΕΝΑ ΓΙΑ ΝΕΟΥΣ
ΣΕ ΑΠΛΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ**

ΒΙΒΛΙΟ Α΄

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ
Αθήνα 2003



Αυτό το βιβλίο
δε φέρνει
πονοκέφαλο!


Μπορείς να το διαβάσεις στο σχολείο, στο σπίτι, λίγο πριν κοιμηθείς, ακόμα και στην τουαλέτα!! Είναι δηλαδή ένα βιβλίο για όλες τις ώρες της ημέρας!

Σε αυτό θα βρεις πολλές διαφορετικές ιστορίες που θα σε κάνουν

...να γελάσεις,

...να κλάψεις

και ...να σκεφτείς.



Δε χρειάζεται όμως να διαβάσεις όλες τις ιστορίες. Διάλεξε μόνο αυτές που σου αρέσουν! Μήπως θέλεις να διαβάσεις και τις ερωτήσεις που υπάρχουν μετά από κάθε ιστορία; Αν δεν καταλαβαίνεις κάποιες ή δεν ξέρεις να απαντήσεις, μην ανησυχείς! Ρώτα τον δάσκαλο/τη δασκάλα να σου εξηγήσει.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1η Ενότητα:

ΖΟΥΜΕ ΜΑΖΙ

σελ. 7 - 26

1. Το όνομά μου είναι ZOPAN
2. Να μείνει ή να φύγει;
3. Σούπα για τρεις
4. Με τα μάτια της καρδιάς

σελ. 7
σελ. 11
σελ. 19
σελ. 23

2η Ενότητα:

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΜΑΣ

σελ. 27 - 46

1. Ο τόπος μου
2. Άνεμοι
3. Η Αθήνα από ψηλά
4. Δεν μπορεί να είναι έτσι

σελ. 27
σελ. 32
σελ. 37
σελ. 43

3η Ενότητα:

ΕΓΩ ΚΙ ΕΣΥ

σελ. 47 - 66

1. Δεν αντέχω άλλο!
2. Ο καινούριος δάσκαλος
3. Δεν μπορώ να κοιμηθώ!
4. Πού είναι οι άνθρωποι;

σελ. 47
σελ. 53
σελ. 59
σελ. 63

4η Ενότητα:

ΑΠΟ ΧΩΡΑ ΣΕ ΧΩΡΑ

σελ. 67 - 83

1. Ο κύκλωπας Πολύφημος
2. Πώς ο Σεβάχ γλίτωσε από τον γίγαντα
3. Το χελιδόνη και η φωτιά
4. Το φεγγάρι έπεσε στο πηγάδι

σελ. 67
σελ. 73
σελ. 77
σελ. 81

5η Ενότητα:

ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ;

σελ. 84 - 98

1. «Όλο τηλεόραση...»
2. Επιτέλους ο μπαμπάς μου πήρε υπολογιστή
3. Ώρα για ποδήλατο

σελ. 84
σελ. 91
σελ. 95

6η Ενότητα:

ΓΙΑ ΦΑΝΤΑΣΟΥ...

σελ. 99 - 120

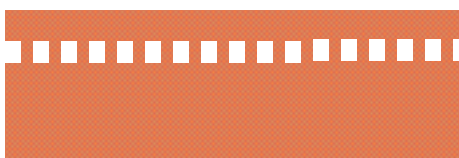
1. Μπριφ, μπρουφ, μπραφ
2. Όταν στο Μιλάνο έβρεχε καπέλα
3. Μάντεψε ποιος
4. Το κυλιόμενο πεζοδρόμιο

σελ. 99
σελ. 103
σελ. 111
σελ. 117

ΕΙΔΙΚΗ ΣΗΜΑΝΣΗ



Αρχή κεφαλαίου



Δραστηριότητες



Αρίθμηση κεφαλαίων

ΚΑΤ/ΛΕΞ

Ασκήσεις κατανόησης
Ασκήσεις λεξιλογίου



Βιοματικές δραστηριότητες



Παραπομπή σε οπτική επεξήγηση λέξεων

3 Αρίθμηση άγνωστων λέξεων

→ Τμήμα οπτικοποιημένης έννοιας



ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΜΟΥ
ΕΙΝΑΙ

ZORAN



Σχολείο. Τάξη. Η δασκάλα έχει δίπλα της τον Ζόραν, ένα παιδί από τη Γιουγκοσλαβία, και τον παρουσιάζει στην τάξη. Τρία παιδιά κάθονται στα θρανία.



Δασκάλα: Αυτό εδώ... είναι ένα παιδάααακι...
Πες τ' όνομά σου!... Πες το, παιδί μου!

Ζόραν: Ζόραν.

Α΄ Μαθητής: Ψώραν; Χα χα χα!!

Ζόραν: Το όνομά μου είναι ZOPAN!

Δασκάλα: Ηρέμησε, παιδί μου.

Ζόραν: Το όνομά μου είναι Ζόραν Πέρεσιτς και είμαι δώδεκα χρονών. Ήρθα εδώ πριν από τρεις μήνες, γιατί εγώ δεν έχω χώρα πια και σπίτι. Μόνο τη μητέρα μου έχω μετά τον πόλεμο στην πατρίδα μου. Το όνομά μου είναι Ζόραν Πέρεσιτς και είμαι πρόσφυγας¹ από τη Γιουγκοσλαβία.


Δασκάλα: Λοιπόν, παιδάααακια... αυτός είναι ο νέος συμμαθητής σας. Θα είναι μαζί μας για όλη την υπόλοιπη χρονιάαα... και θέλω να τον βοηθήσουμε όλοι μαζίι... να προσαρμοστείει²... στην καινούρια πατρίδαααα του...

Ζόραν: Εγώ έχω παρτίδα, κυρία!

Α΄ Μαθητής: Παρτίδα είπε; Πατρίδα! Χα χα χα!!!

Β΄ Μαθητής: Σταμάτα ρε! Πάψε πια! Φτάνει!

Μαθήτρια: Σταμάτα! Αρκετά!...

-  **1. ο πρόσφυγας:** αφήνει την πατρίδα του από ανάγκη
2. προσαρμόζομαι: συνηθίζω

1





Δασκάλα: Σας παρακαλώ, ησυχία!
Εντάξει παιδάσκακια;

Α΄ Μαθητής: Μάλιστα.

Ζόραν: Έχω και παρτ... πατρίδα και φίλους, έχω και σπίτι. Μόνο που τώρα δεν μπορώ να πάω εκεί, γιατί έγινε πόλεμος. Εντάξει;

Δασκάλα: Εντάξει, παιδί μου. Εντάξει.

Ζόραν: Θα ήθελα να είμαι εκεί τώρα αλλά δεν μπορώ και...

Α΄ Μαθητής: Το απόγευμα θα έρθεις στο σπίτι μου.

Μαθήτρια: Όχι, στο σπίτι μου να έρθεις!

Β΄ Μαθητής: Και στο δικό μου.

Α΄ Μαθητής: Εγώ το είπα πρώτος! Ύστερα οι άλλοι!

Ζόραν: Ευχαριστώ! Ευχαριστώ πολύ. Και στο δικό μου σπίτι ελάτε όλοι.

Μαθήτρια: Πότε;...

Ζόραν: Πότε;... Όποτε θέλετε. Μόνο που είναι μικρό και...

Β΄ Μαθητής: Καλά. Θα έρθετε πρώτα όλοι στο δικό μου.

Πασχάλης Τσαρούχας, «Ω, τι κόσμος... παιδιά», με αλλαγές



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Πώς αντιδρά ο Ζόραν, όταν ακούει τα αστεία του συμμαθητή του;

- Γελά μαζί με τα άλλα παιδιά.
- Θυμώνει και απαντά με δυνατή φωνή.
- Ντρέπεται και δε λέει τίποτα.

ΚΑΤ. 2. Τι κάνουν μετά τα παιδιά; Συνεχίζουν να γελούν ή καταλαβαίνουν το λάθος τους;

ΚΑΤ. 3. Οι περισσότεροι πρόσφυγες, όπως ο Ζόραν, έφυγαν από την πατρίδα τους ή γιατί υπήρχε φτώχεια ή γιατί γινόταν πόλεμος. Ο Ζόραν γιατί έφυγε από την πατρίδα του; Να βρεις το λόγο μέσα στο κείμενο.

Φαντάσου ότι είσαι ο Ζόραν: Τι θα έλεγες στους συμμαθητές σου;

Έχεις φίλους από την Ελλάδα; Πώς τους λένε;



ΝΑ ΜΕΙΝΕΙ Ή ΝΑ

ΦΥΓΕΙ;

Φαντάζεσαι πώς αντιδρά μια παρέα από άσπρες μαργαρίτες όταν μια κόκκινη παπαρούνα «τολμά» να ξεφυτρώσει κοντά τους;

- Μπα! Τι είναι αυτό το παράξενο πράγμα που ξεφύτρωσε¹ πλάι² μας; φωνάζει τρομαγμένη μια μαργαρίτα.

- Κοίτα πώς είναι! Έχει αγκαθάκια³ στο κοτσάνι⁴ του. Είναι πολύ άσχημο λουλούδι. Εεε, μαργαρίτες! Για ελάτε όλες εδώ να δείτε το παράξενο φυτό που ξεφύτρωσε στο λιβάδι⁵ μας...

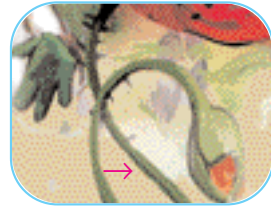
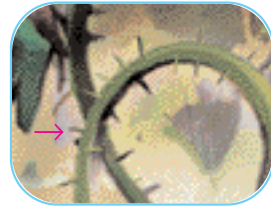
Οι μέρες περνούσαν και οι μαργαρίτες δεν ήξεραν ακόμα πώς λένε αυτό το λουλούδι. Μια μέρα όμως που ήρθε ένας άνθρωπος στο λιβάδι, οι μαργαρίτες τον άκουσαν να λέει:

- Πώς ξεφύτρωσε αυτή η παπαρούνα ανάμεσα στις μαργαρίτες;

- Α! Όστε αυτό το λουλούδι είναι παπαρούνα, είπε η μία μαργαρίτα στην άλλη.

- Πώς ξεφύτρωσε στο δικό μας λιβάδι; Δεν τη θέλουμε. Να φύγει από κοντά μας. Να την ξεριζώσουμε⁶, άρχισε να λέει η μια στην άλλη...

- Τι είναι αυτά που λέτε; είπε η γιαγιά μαργαρίτα που όλες οι μαργαρίτες άκουγαν τη γνώμη της, γιατί ήταν σοφή⁷... Υπάρχουν κι αλλού λιβάδια που έχουν μαργαρίτες και παπαρούνες μαζί και περνάνε πολύ ωραία, γιατί και οι παπαρούνες είναι λουλούδια σαν εμάς. Γι' αυτό εγώ σας λέω να την αφήσουμε να μείνει μαζί μας. Δε θα μας κάνει κανένα κακό.



1. **ξεφυτρώνω:** (εδώ) βγαίνει έξω από το χώμα στο φως

2. **πλάι:** δίπλα

3. **το αγκάθι**

4. **το κοτσάνι**

5. **το λιβάδι**

6. **ξεριζώνω:** βγάζω ένα φυτό από το χώμα

7. **σοφός, -ή, -ό:** ξέρει πολλά

- Τι λες; έκανε θυμωμένα μια άλλη μαργαρίτα.
 Κι αν δίπλα σ' αυτή την παπαρούνα ξεφυτρώσει
 κι άλλη και κάνουν παπαρουνάκια, τότε θα
 γεμίσει το λιβάδι μας με παπαρουνοπαιδάκια.
 Δε θέλω τα μαργαριτάκια μου να παίζουν μαζί
τους.
 - Και τι πειράζει; τη ρώτησε η γιαγιά μαργαρίτα.
 - Όχι. Όχι. Όχι. Δεν το δέχομαι. Εμείς τι δουλειά
 έχουμε να ανακατευόμαστε με τις παπαρούνες;
 Μια χαρά δεν καθόμαστε στην ησυχία μας
 μέχρι τώρα; Μπελάδες θέλετε να βάλουμε στο
 κεφάλι μας⁸; Να φύγει η παπαρούνα. Να την
 ξεριζώσουμε.
 - Να φύγει. Να φύγει, είπαν ξανά νευριασμένες
 μερικές μαργαρίτες.
 - Να μείνει. Δε μας πειράζει, φώναξαν οι
άλλες...

8. **βάζω μπελάδες στο κεφάλι μου:** βρίσκω προβλήματα,
δημιουργώ προβλήματα στον εαυτό μου



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Τελικά πώς αντιδρούν οι μαργαρίτες;

- Θέλουν να φύγει η παπαρούνα.
- Θέλουν να μείνει η παπαρούνα.
- Άλλες θέλουν να μείνει και άλλες να φύγει.

ΚΑΤ. 2. Η παπαρούνα δεν καταλαβαίνει τι λένε οι μαργαρίτες γιατί δε μιλάει τη γλώσσα τους. Αν θέλεις να την βοηθήσεις, ξεχώρισε ποια λόγια είναι για το καλό της και ποια για το κακό της.

1. Να την ξεριζώσουμε.
2. Να την αφήσουμε να μείνει μαζί μας.
3. Δε μας πειράζει.
4. Να φύγει.
5. Σε άλλα λιβάδια υπάρχουν μαργαρίτες και παπαρούνες που περνάνε πολύ ωραία.



.....

.....

.....

.....

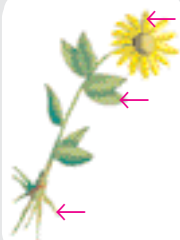
.....

.....

.....

.....

Τώρα διάβασε τη συνέχεια.



10

Αυτή διαφέρει⁹ από εμάς. Πώς μπορούμε να ταιριάξουμε;

11

- Κι εμείς οι μαργαρίτες διαφέρουμε μεταξύ μας κι όμως ταιριάξαμε, είτε μια μαργαρίτα που από την αρχή κοίταζε φιλικά την παπαρούνα.

12

- Πώς διαφέρουμε μεταξύ μας; Είμαστε όλες άσπρες! απόρησαν οι υπόλοιπες μαργαρίτες.

- Και τι νομίζετε, το χρώμα μάς κάνει όλες ίδιες; τους απάντησε μια άλλη μαργαρίτα. Ωραία, είμαστε όλες άσπρες, και λοιπόν; Για δείτε τα πέταλά¹⁰ μας, είναι ίδια σε όλες; Δείτε τα φύλλα¹¹ μας. Σε άλλες δεν είναι πιο μικρά και σε άλλες πιο μεγάλα; Σε άλλες δεν είναι πιο πολλά και σε άλλες πιο λίγα; Τα κοτσάνια μας είναι το ίδιο ψηλά σε όλες; Οι ρίζες¹² μας φτάνουν όλες το ίδιο βαθιά μέσα στο χώμα;

- Δεν έχουμε τις ίδιες συνήθειες¹³ όλες, είπε μια άλλη μαργαρίτα, που της αρέσει να κοιμάται όλη την ώρα. Σε άλλες από εμάς δεν αρέσει να παίζουμε πιο πολύ με τον ήλιο και σε άλλες καθόλου; Άλλες δεν κοιμούνται πιο πολύ κι άλλες πιο λίγο; Όλες μας τρώμε το ίδιο; Σε όλες μας αρέσουν τα ίδια παιχνίδια να παίζουμε, τα ίδια βιβλία να διαβάζουμε; Όχι, βέβαια. Γιατί λοιπόν σας φαίνεται παράξενο που λέμε ότι διαφέρουμε μεταξύ μας κι ας έχουμε το ίδιο χρώμα;

Αυτά τα λόγια τα άκουσαν με προσοχή οι μαργαρίτες, πήραν το μέτρο¹⁴ και άρχισαν να μετράνε. Άλλες μετρούσαν τα φύλλα τους:

14



9. διαφέρω από κάποιον: δεν είμαι ίδιος, -α, -ο, είμαι διαφορετικός, -ή, -ό



10. τα πέταλα



11. τα φύλλα



12. οι ρίζες



13. η συνήθεια: όταν κάνω το ίδιο πράγμα ξανά και ξανά

14. το μέτρο

- Κοίτα, τα φύλλα μου είναι πιο μακριά από τα δικά σου! Άλλες μετρούσαν τα κοτσάνια τους:
 - Το κοτσάνι σου είναι πιο χοντρό από το δικό μου! Άλλες μπήκαν μέσα στο χώμα και μετρούσαν τις ρίζες τους:
 - Οι ρίζες σου απλώνονται πιο βαθιά από τις δικές μου! Μια ολόκληρη μέρα και μια ολόκληρη νύχτα μετρούσαν. Όταν τελείωσαν, κατάλαβαν πως καμιά δεν ήταν ίδια με τις άλλες.
 - Βλέπετε; τους λέει η γιαγιά μαργαρίτα. Όπως διαφέρουμε εμείς μεταξύ μας, έτσι διαφέρουμε και με την παπαρούνα. Μόνο το χρώμα αλλάζει. Και αυτή είναι λουλούδι σαν εμάς. Γιατί να μη μείνει στο ίδιο λιβάδι και να ζήσει μαζί μας;
- Οι άλλες μαργαρίτες την κοίταζαν διστακτικά¹⁵. Τώρα άρχισαν να βλέπουν την παπαρούνα φιλικά.
- Άντε. Ας μείνει για λίγο μαζί μας και βλέπουμε.

15. διστακτικά: όταν δεν είμαι πολύ σίγουρος γι' αυτό που κάνω, όταν διστάζω να το κάνω

Φυλλιώ Νικολούδη, «Το χαρούμενο λιβάδι», με αλλαγές

Φαντάζεσαι τι έγινε μετά; Τι νομίζεις; Το τέλος της ιστορίας είναι καλό ή κακό;

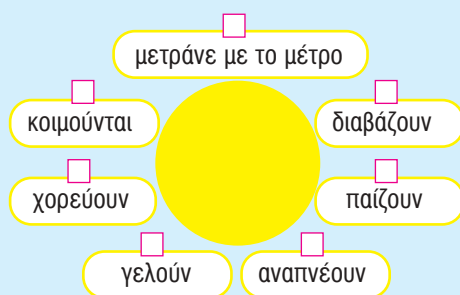


ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Όλες οι μαργαρίτες είναι ίδιες; Με ποιο τρόπο προσπαθούν να καταλάβουν αν είναι ίδιες;

ΚΑΤ. 2. Σε τι μοιάζουν οι μαργαρίτες με την παπαρούνα;

ΚΑΤ. 3. Στο κείμενο οι μαργαρίτες έχουν φωνή και μιλάνε όπως οι άνθρωποι. Ποια άλλα πράγματα κάνουν οι μαργαρίτες που κάνουν και οι άνθρωποι; Βάλε ένα (✓) μόνο σε αυτά που διάβασες στο κείμενο.



Εσύ με ποιους είσαι; Με τις μαργαρίτες ή με την παπαρούνα; Γιατί;

Διάβασε το κείμενο και μετά κάνε όπως στο θέατρο. Πες με τους φίλους σου ποιοι θα είναι μαργαρίτες και ποιος παπαρούνα και μετά παίξτε σαν ηθοποιοί¹⁶.

Αντί για μαργαρίτες και παπαρούνα τι άλλο θα μπορούσες να βάλεις στην ιστορία;

16. ο ηθοποιός: παίζει στο θέατρο και στο σινεμά

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΛΕΞ. 1. Σε κάθε ομάδα υπάρχει μια λέξη που δεν ταιριάζει με τις άλλες. Ψάχνεις να τη βρεις;

ταιριάζω - διαφέρω
είμαι ίδιος - μοιάζω

πεύκο - τριαντάφυλλο
παπαρούνα - μαργαρίτα

άσπρος - κόκκινος
όμορφος - κίτρινος

κοτσάνι - ρίζα - χέρι
πέταλο - φύλλο

μπελάδες - φασαρίες
προβλήματα - κουβέντες

ΛΕΞ. 2. Δυο μαργαρίτες μιλούν για τον εαυτό τους. Μπορείς να γράψεις ό,τι λείπει;



Είμαι.....

Είμαι.....

Είμαι.....

Είμαι.....

Έχω..... κοτσάνι.

Έχω..... κοτσάνι.

Έχω..... φύλλα.

Έχω..... φύλλα.

Οι ρίζες μου είναι.....

Οι ρίζες μου είναι.....



ΣΟΥΠΑ ΓΙΑ

ΤΡΕΙΣ



Ο Βαγγέλης, ένα νέο παιδί από την Ελλάδα, πηγαίνει στη Γερμανία να δουλέψει. Στο δωμάτιο που θα μείνει βλέπει για πρώτη φορά τους δυο συγκατοίκους¹ του, έναν Ιταλό, τον Τζόρτζιο, και έναν Τούρκο, τον Μεχμέτ.

1. ο συγκατοίκος: μένει μαζί με άλλον στο ίδιο σπίτι













σελ. 19

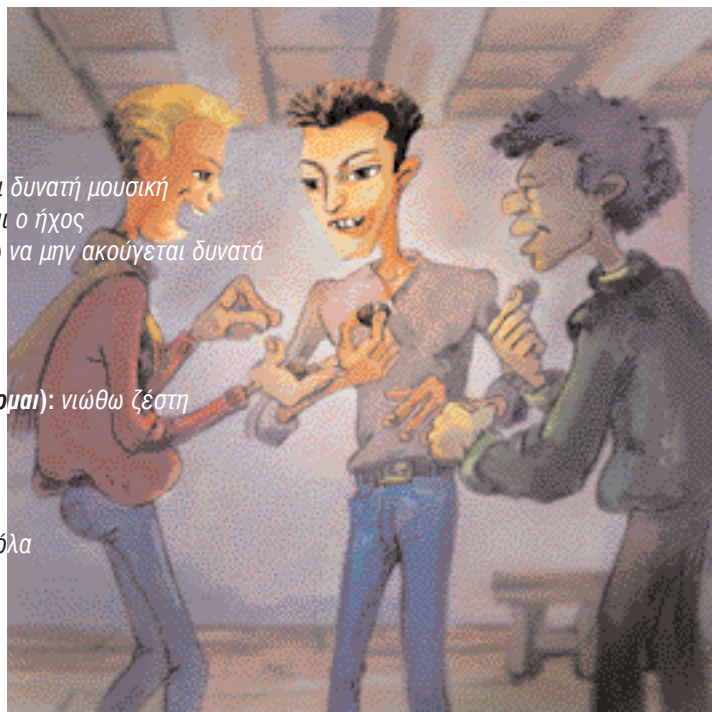


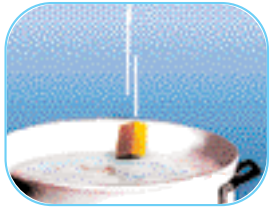
Δίνουν τα χέρια². Τον κοιτάζει πονηρά ο Ιταλός. Αρχίζει κάτι να του λέει, δεν καταλαβαίνει τίποτα ο Βαγγέλης. Ξαναρχίζει ο Τζόρτζιο να εξηγεί, τώρα χρησιμοποιεί τα χέρια του και κάνει γκριμάτσες³. Επιτέλους καταλαβαίνει ο Βαγγέλης. Δεν πρέπει να μιλήσει γι' αυτό που θα κάνει τώρα ο Τζόρτζιο. - Σύμφωνα, απαντάει.

Ήσυχος τώρα ο Ιταλός πηγαίνει στο κρεβάτι του, τραβάει με προσοχή έξω τη βαλίτσα του. Την ανοίγει. Βγάζει ένα μικρό ραδιόφωνο. Πιάνει έναν ιταλικό σταθμό. Η μουσική γλυκιά, απαλή⁴ γεμίζει το δωμάτιο. Κάτι του λέει ο Τούρκος, ο Ιταλός χαμηλώνει την ένταση⁵. Ο Τούρκος βγάζει απ' τη δικιά του τη βαλίτσα ένα ηλεκτρικό μάτι⁶. Το βάζει στην πρίζα⁷. Μετά βάζει τα χέρια του από πάνω, τα ζεσταίνει, τρίβει με χαρά το ένα με το άλλο⁸, δίνει μετά σειρά να ζεσταθεί⁹ και ο Τζόρτζιο. Λένε και στον Βαγγέλη να 'ρθει κι αυτός να ζεσταθεί. Πώς μπορεί ο Τζόρτζιο να τραγουδάει μόνο με τα... χείλη¹⁰ του; Ήχος¹¹ δεν ακούγεται κι όμως τη γλυκιά μελωδία¹² του την ακούει ο Βαγγέλης. Με το τραγούδι, λοιπόν, στο στόμα και με κινήσεις γρήγορες, βγάζει ένα τεντζεράκι¹³, παίρνει ένα μπουκάλι νερό και χύνει το μισό στο τεντζεράκι.



-  2. δίνω τα χέρια
-  3. κάνω γκριμάτσα
-  4. η απαλή μουσική: σιγανή, όχι δυνατή μουσική
-  5. η ένταση: πόσο δυνατός είναι ο ήχος
χαμηλώνω την ένταση: κάνω να μην ακούγεται δυνατά
-  6. το ηλεκτρικό μάτι
-  7. η πρίζα
-  8. τρίβω τα χέρια μου
-  9. να ζεσταθεί (από το ζεσταίνωμαι): νιώθω ζεστή
-  10. τα χείλη
-  11. ο ήχος: αυτό που ακούμε
-  12. η μελωδία: η μουσική
-  13. το τεντζεράκι: μικρή κατσαρόλα

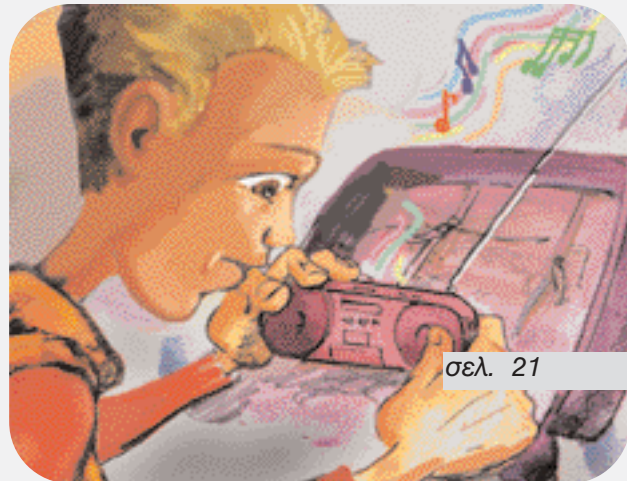




- 14** Ο Τούρκος ευτυχισμένος βοηθάει. Ρίχνουν έναν κύβο¹⁴, μυρίζει όμορφα το δωμάτιο. Η σούπα είναι έτοιμη. Ο Ιταλός την σερβίρει σε τρία πιάτα. Δίνουν στον Βαγγέλη κουτάλι κι ένα κομμάτι ψωμί. Κάθονται στα κρεβάτια τους με το πιάτο στα γόνατα. Πάει να αρχίσει ο Βαγγέλης, κουνάει το κεφάλι ο Τζόρτζιο. Δεν καταλαβαίνει ο Βαγγέλης. Μα ο Τζότζιο αρχίζει κάτι να μουρμουρίζει¹⁵. Μουρμουρίζει κι ο Μεχμέτ... Τρώνε με μεγάλη όρεξη. Ζεστάθηκαν, πήραν δύναμη, αλλά δεν ήταν αρκετό. Η σειρά του Βαγγέλη να ψάξει στη βαλίτσα του. Βγάζει μια χούφτα κάστανα¹⁶, από αυτά που έφερε απ' την πατρίδα. Τα βάζουν πάνω στο μάτι, ψήνονται, γεμίζει το δωμάτιο μυρωδιές. Μοιράζουν τα κάστανα και μοιάζουν με άταχτα¹⁷ παιδιά, τα μάγουλά τους είναι κόκκινα. Ξεχνούν το γυμνό¹⁸ δωμάτιο, τις βρόμικες κουβέρτες. Το ραδιόφωνο παίζει σιγά. Ζέστη υπάρχει. Παρέα υπάρχει. Αλίμονο στον έναν. Μα απόψε ο ένας έγινε τρεις.

- 14.** ρίχνω έναν κύβο (στη σούπα)
15. μουρμουρίζω: μιλώ πολύ σιγά και έτσι δεν ακούγεται καθαρά αυτό που λέω
16. μια χούφτα κάστανα
17. άταχος, -η, -ο: δεν είναι ήσυχος, -η, -ο
18. το γυμνό δωμάτιο: το δωμάτιο που δεν έχει τίποτα μέσα, είναι άδειο

Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη, «Παιχνίδι χωρίς κανόνες», με αλλαγές



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Ποια από τις τρεις εικόνες ταιριάζει με το δωμάτιο όπου μένουν οι τρεις νέοι; Βάλε ✓ στη σωστή εικόνα.



ΚΑΤ. 2. Μπορείς να βάλεις τις εικόνες του κειμένου που διάβασες στη σωστή σειρά;



ΚΑΤ. 3. «**Μα απόψε ο ένας έγινε τρεις**»: Πώς καταλαβαίνεις αυτή την πρόταση;

.....

.....

.....

Ο Βαγγέλης, ο Τζόρτζιο και ο Μεχμέτ δεν μιλούν την ίδια γλώσσα. Πώς καταλαβαίνει ο ένας τον άλλο; Εσύ τι έκανες για να σε καταλαβαίνουν οι άλλοι, όταν ήρθες στην Ελλάδα;

ΛΕΞ. 1. Βρες τα αντίθετα.

σιγά
κρύο
καθαρός
ρωτώ
βγάζω
κλείνω
αργός
πικρός
ευτυχημένος

γλυκός
γρήγορος
βάζω
ανοίγω
δυστυχισμένος
βρόμικος
δυνατά
ζέστη
απαντώ



ΜΕ ΤΑ *ΜΑΤΙΑ*
ΤΗΣ ΚΑΡΔΙΑΣ

«Αυτό που μου άρεσε στην Αϊσά ήταν εκείνο που άκουγα στην καρδιά της», λέει ο Ουγκό. Εσύ τι νομίζεις πως άκουγε ο Ουγκό;



Υπάρχουν άνθρωποι που δεν ξέρουν τίποτε από χρώματα. Είναι οι άνθρωποι που γεννήθηκαν τυφλοί. Οι τυφλοί δε βλέπουν τίποτε, όπως εσείς όταν κλείνετε τα μάτια. Οι τυφλοί δεν έχουν εικόνες από χρώματα κι αυτό το ξέρω γιατί είμαι τυφλός.

Το χρώμα στη ζωή μου το έβαλε¹ η αγαπημένη μου φίλη Αϊσά. Γνώρισα την Αϊσά όταν πήγα στο καινούριο μου σχολείο. Μου έδειξε τις τάξεις στο σχολείο και με βοήθησε στα μαθήματά μου. Μου διάβαζε βιβλία για το σχολείο και μου μιλούσε για αυτά που έβλεπε εκείνη. Κανείς από το σχολείο δεν το είχε κάνει ως τώρα. Κατάλαβα ότι όλοι με κοιτούσαν περίεργα. Έβλεπαν ότι διάβαζα με τα δάχτυλα², γελούσαν όταν δε μπορούσα να βρω πράγματα που ήταν μπροστά μου, ψιθυρίζαν³ όταν περνούσα.

1. *βάζω χρώμα στη ζωή μου:* η ζωή μου γίνεται πιο όμορφη

2. *διαβάζω με τα δάχτυλα*

3. *ψιθυρίζω:* μιλώ πολύ σιγά

2



Όμως εγώ ήμουν χαρούμενος γιατί δίπλα μου ήταν η Αϊσά. Εκείνη ήταν «μαύρη» από το Μαλί, μία χώρα της Αφρικής. Οι συμμαθητές μας ήταν «λευκοί» και γι' αυτό την ξεχώριζαν⁴.

Εμένα δε με ένοιαζε. Εγώ δεν ήξερα από χρώματα. Αυτό που μου άρεσε στην Αϊσά ήταν εκείνο που άκουγα στην καρδιά της.

Μια μέρα, μια παρέα μαθητών άρχισε να με κοροϊδεύει και να φωνάζει: «Ο τυφλός αγαπά τη μαύρη... ο τυφλός αγαπά τη μαύρη...». Άρχισα να κλαίω. Δεν μπορούσα να τους χτυπήσω. Δεν μπορούσα να τους πω πως ήταν ηλίθιοι...

Η Αϊσά συνέχισε να είναι η αγαπημένη μου φίλη. Λίγους μήνες μετά, η Αϊσά άφησε τη χώρα με τους γονείς της και πήγε στην πατρίδα της. Δεν την είδα ξανά από τότε, όμως τη θυμάμαι πάντα και παίρνω θάρρος και δύναμη⁵.

4. **ξεχωρίζω:** βλέπω κάποιον/κάτι διαφορετικό

5. **παίρνω θάρρος και δύναμη:** νιώθω δυνατός και μπορώ να συνεχίσω τη ζωή μου



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Η Αϊσά ήταν η αγαπημένη φίλη του Ουγκό. Τι έκανε γι' αυτόν που δεν έκαναν οι άλλοι;

Του.....

Τον.....

Του.....

Του.....

ΚΑΤ. 2. Οι μαθητές κορόιδευαν τον Ουγκό ότι αγαπάει τη μαύρη Αϊσά. Γιατί νομίζεις το έκαναν αυτό;

.....

.....

.....

.....

Κλείσε για ένα λεπτό τα μάτια σου. Άνοιξέ τα μετά και σκέψου πώς ένιωθε ο Ουγκό.

Οι τυφλοί, που δε βλέπουν, διαβάζουν με τα δάχτυλα. Οι κωφάλαλοι, που δεν ακούνε και δεν μιλάνε, πώς καταλαβαίνουν ο ένας τον άλλον;

Εσύ θα έκανες φίλο ένα συμμαθητή σου με διαφορετικό χρώμα από εσένα;

.....

.....

.....

ΛΕΞ. 1. Ποιες λέξεις του κειμένου έχουν περίπου την ίδια σημασία;

γνωρίζουν

αυτή

με τρόπο διαφορετικό από τον κανονικό

γελάει με κάποιον

μου έρχεται στο μυαλό

21h 22h 23h 24h 1h 2h 3h 4h 5h 6h 7h 8h 9h 10h 11h 12h 13h 14h 15h 16h 17h 18h 19h 20h



Ο Τόπος ΜΟΥ

Όταν στην Ελλάδα είναι 12 το μεσημέρι, είναι ίδια η ώρα στη χώρα σου;

Όταν στην Ελλάδα
είναι δώδεκα ακριβώς η ώρα
τα ρολόγια άλλη ώρα
δείχνουν σ' άλλη χώρα.

Άλλη ώρα έχουν οι Ρώσοι
κι άλλη οι Αμερικάνοι
άλλα πράματα ο ένας
κι άλλα ο άλλος τότε κάνει.

Όταν στην Ελλάδα
είναι δώδεκα ακριβώς η ώρα
τα ρολόγια άλλη ώρα
δείχνουν σ' άλλη χώρα.

Άλλα κάνουν οι Ασιάτες
άλλα κάνουν οι Αφρικάνοι
άλλα πράματα ο ένας
κι άλλα ο άλλος τότε κάνει.

Όταν στην Ελλάδα
είναι δώδεκα ακριβώς η ώρα
τα ρολόγια άλλη ώρα
δείχνουν σ' άλλη χώρα.

Μα η ίδια ανατολή¹ και δύση²
τα ίδια κάνουν σ' άλλες χώρες
ίδιοι οι λαοί του κόσμου³
ίδια πράματα, άλλες ώρες.

1



2



3



1. η ανατολή



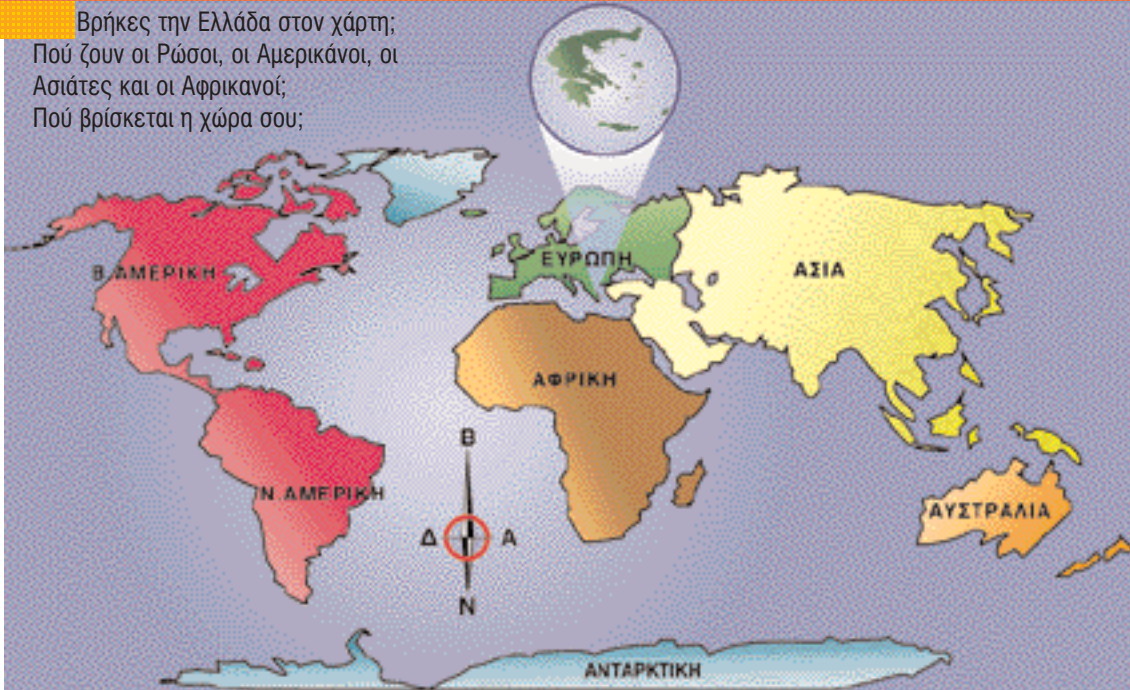
2. η δύση



3. λαοί του κόσμου

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

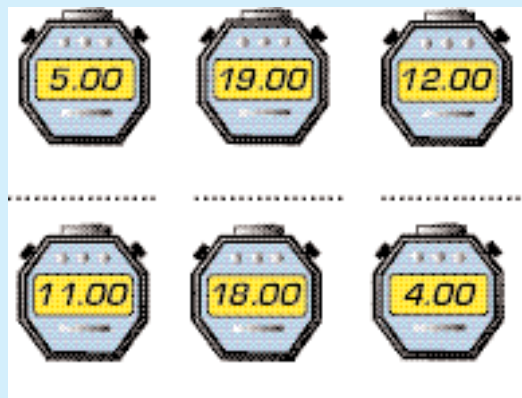
Βρήκες την Ελλάδα στον χάρτη;
Πού ζουν οι Ρώσοι, οι Αμερικάνοι, οι
Ασιάτες και οι Αφρικανοί;
Πού βρίσκεται η χώρα σου;



Όταν στην Ελλάδα είναι δώδεκα
(12) ακριβώς, τι ώρα δείχνει το ρολόι

στο Πεκίνο;
στο Τόκιο;
στο Παρίσι;
στη Νέα Υόρκη;
στο Μεξικό;
στο Κάιρο;

Μπορείς να βρεις τη σωστή ώρα για
κάθε μέρος; Αν δεν είσαι σίγουρος, -η
κοίταξε τον χάρτη με τις ώρες στη
σελίδα 27.



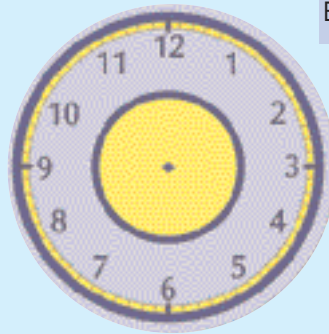
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Το ρολόι δείχνει πιο αργά...

- στις χώρες που βρίσκονται προς την ανατολή.
- στις χώρες που βρίσκονται προς τη δύση.

Όταν στην Ελλάδα είναι δώδεκα ακριβώς, τι ώρα είναι στη χώρα σου; Μετά σκέψου: Όταν εδώ είναι μεσημέρι και τρώμε, τι κάνουν οι άνθρωποι στην πατρίδα σου;

Τι ώρα είναι **τώρα** στη χώρα σου;



Είναι

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΛΕΞ. 1. Βρες αυτό που λείπει, όπως στο παράδειγμα.
Γράψε και τη χώρα σου.
Πώς λέγονται οι κάτοικοί της;

η Ρωσία

ο Ρώσος

η Αλβανία

.....

η Βουλγαρία

.....

.....

ο Άγγλος

η Αφρική

.....

.....

ο Αμερικανός

η Κορέα

.....

.....

ο Ασιάτης

.....

ο Έλληνας

.....

.....





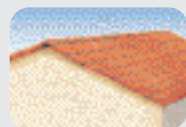
Πού ζεις στην Ελλάδα; Γνωρίζεις άλλα μέρη της Ελλάδας;

1. η πολιτεία: η πόλη
2. βουερός, -ή, -ό: γεμάτος, -η, -ο θόρυβο
3. το καμπαναριό
4. η στέγη

3



4





ΑΝΕΜΟΙ

Άκου κι εμάς που μόλις γυρίσαμε
νησιά και πολιτείες¹ που γνωρίσαμε

Κρήτη και Μυτιλήνη, Σάμο κι Ικαριά,
Νάξο και Σαντορίνη, Ρόδο, Κέρκυρα

Σπίτια μεγάλα κι άσπρα, σπίτια βουερά²
πάνω στη μαύρη πέτρα, πάνω στα νερά

Ξάνθη, Θεσσαλονίκη, Βέροια, Καστοριά,
Γιάννενα, Μεσολόγγι, Σπάρτη και Μυστρά

Καμπαναριά³ και στέγες⁴ μες στη συννεφιά
κι όλα μαζί μια λύπη και μιαν ομορφιά.



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Ποιος «μιλάει» στο ποίημα;

- Ο ποιητής.
- Οι άνεμοι.
- Τα πουλιά.

ΚΑΤ. 2. Ποιες από τις φωτογραφίες ταιριάζουν με το ποίημα;



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 3. Βρήκες στο χάρτη τις πόλεις και τα νησιά που διάβασες στο ποίημα;



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΛΕΞ. 1. Πού είναι κρυμμένες οι πόλεις και τα νησιά που σημείωσες στον χάρτη; Μπορείς να βρεις τις λέξεις και να τις διαγράψεις; Ψάξε οριζόντια και κάθετα.

| | | | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|---|
| Κ | Ρ | Η | Τ | Η | Κ | Σ | Π | Α | Ρ | Τ | Η |
| Α | Ο | Β | Α | Ψ | Α | Β | Ι | Γ | Γ | Δ | Λ |
| Β | Δ | Ε | Ψ | Α | Σ | Ν | Κ | Β | Ι | Δ | Τ |
| Γ | Ο | Ρ | Σ | Κ | Τ | Α | Α | Μ | Α | Χ | Σ |
| Ο | Σ | Ο | Σ | Ε | Ο | Ξ | Ρ | Ξ | Ν | Μ | Α |
| Ε | Α | Ι | Υ | Ρ | Ρ | Ο | Ι | Α | Ν | Υ | Ν |
| Α | Μ | Α | Δ | Κ | Ι | Σ | Α | Ν | Ε | Τ | Τ |
| Κ | Ο | Π | Ρ | Υ | Α | Χ | Α | Θ | Ν | Ι | Ο |
| Δ | Σ | Ψ | Φ | Ρ | Ζ | Β | Σ | Η | Α | Λ | Ρ |
| Θ | Ε | Σ | Σ | Α | Λ | Ο | Ν | Ι | Κ | Η | Ι |
| Μ | Ε | Σ | Ο | Λ | Ο | Γ | Γ | Ι | Ζ | Ν | Ν |
| Μ | Υ | Σ | Τ | Ρ | Α | Σ | Σ | Θ | Ω | Η | Η |

ΛΕΞ. 2. Στα ελληνικά ο άνεμος λέγεται και *αέρας*. Από τον *άνεμο* και τον *αέρα* βγαίνουν άλλες λέξεις, όπως *ανεμοδείκτης*, *ανεμόμυλος*, *αεροδρόμιο*, *αεροπλάνο* και *αερόστατο*. Μπορείς να ενώσεις με μια γραμμή κάθε λέξη με τη σωστή εικόνα;

ο ανεμοδείκτης



ο ανεμόμυλος



το αεροδρόμιο



το αεροπλάνο



το αερόστατο





Η ΑΘΗΝΑ ΑΠΟ ΨΗΛΑ



Τι νομίζεις για την Αθήνα;



1



3



7



- Κυρίες και κύριοι, βρισκόμαστε πάνω από την Αθήνα. Σε λίγα λεπτά θα φτάσουμε στο αεροδρόμιο. Η ώρα είναι έντεκα και είκοσι. Παρακαλούμε να δέσετε τις ζώνες και να μην καπνίζετε. Σας ευχαριστούμε που ταξιδέψατε μαζί μας και ελπίζουμε να μας προτιμήσετε πάλι.

Η Κόννη κόλλησε το μέτωπό της στο τζάμι¹ και κοίταξε κάτω. Επιτέλους η Αθήνα «της»! Ο Λυκαβηττός, η Ακρόπολη. Και σπίτια, σπίτια, κτίρια. Πού και πού λίγο, πολύ λίγο πράσινο. Με τη στροφή που πήρε το αεροπλάνο για την προσγείωση³, φάνηκε⁴ η Καστέλα, το Τουρκολίμανο, το Φάληρο. Ας έλεγε ό,τι ήθελε ο πατέρας για τη μόλυνση⁵ και το χάλι⁶ της Αττικής⁷.



1. κόλλησε το μέτωπο στο τζάμι



2. το μέτωπο



3. η προσγείωση

4. φάνηκε (από το *φαίνομαι*)

5. η μόλυνση: όταν πετάμε βρόμικα πράγματα και σκουπίδια στο δρόμο, στη θάλασσα και αλλού και μολύνουμε τη φύση

6. το χάλι: τα άσχημα και τα κακά



7. η Αττική

Εκείνη, και μόνο που έβλεπε αυτή τη θάλασσα με το γαλανό χρώμα, ένιωθε μια παράξενη χαρά μέσα της. Η θέα ήταν πραγματικά πολύ όμορφη.

Έλαμπε στο βάθος η θάλασσα. Κάτω από τον καλοκαιριάτικο ήλιο έβλεπες γύρω-γύρω τα τρία βουνά - τον Υμηττό, την Πάρνηθα και την Πεντέλη - που αγκάλιαζαν την Αθήνα και τα παιδιά της, τα προάστια⁸. Την αγαπούσε πολύ την Αθήνα.

Χάθηκε⁹ η θάλασσα απ' το παράθυρο. Φάνηκαν πάλι σπίτια, διάφορα κτίρια, πολυκατοικίες¹⁰, πολυκατοικίες σειρές ολόκληρες η μία δίπλα στην άλλη...

- Το «τσιμεντένιο¹¹ δάσος¹²», είπε μέσα της και χαμογέλασε - έτσι έλεγε την Αθήνα ο πατέρας.




10



12

8. το προάστιο: μέρος της πόλης μακριά από το κέντρο

9. χάθηκε (από το χάνομαι): δε φαίνομαι πια

 10. η πολυκατοικία: κτίριο με πολλούς ορόφους και διαμερίσματα

11. τσιμεντένιος, -α, -ο: από τσιμέντο

 12. το τσιμεντένιο δάσος

Λότη Πέτροβιτς- Ανδρουτσοπούλου, «Στο τσιμεντένιο δάσος», διασκευή

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Από πού περνάει το αεροπλάνο; Μπορείς να σημειώσεις τη σωστή πορεία;



ΚΑΤ. 2. Πώς βλέπει η Κόνη την Αθήνα; Βάλε ένα X για κάθε Σωστό ή Λάθος.

Η Αθήνα

| | Σ | Λ |
|-----------------------------|--------------------------|--------------------------|
| είναι γεμάτη σπίτια. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| δεν έχει πολύ πράσινο. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| είναι βρόμικη. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| είναι άσχημη. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| της αρέσει έτσι όπως είναι. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 3. Η Κόννη χαίρεται ή λυπάται που φτάνει στην Αθήνα; Από πού το κατάλαβες;

Φαντάσου πως το αεροπλάνο προσγειώνεται σε μια πόλη της χώρας σου. Εσύ τι θα έλεγες στους επιβάτες γι' αυτή την πόλη;

Να πεις κάτι όμορφο και κάτι άσχημο για το μέρος που ζούσες.

Με ποιο μέσο ήρθες στην Ελλάδα; Με τρένο, με αεροπλάνο, με λεωφορείο, με πλοίο ή με τα πόδια; Ποια πόλη είδες πρώτα;



ΛΕΞ. 1. Ποια λέξη ταιριάζει;
Διάλεξε!

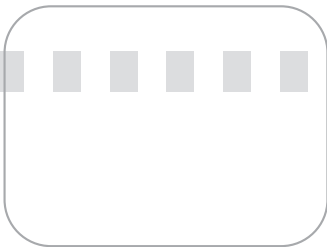
σπίτι - κτίριο - πολυκατοικία - μονοκατοικία

- 1) Δεν μπορώ να βγω με τους φίλους μου απόψε, γιατί το βράδυ θα έχουμε κόσμο στο(σπίτι/κτίριο).
Είναι η γιορτή της μαμάς μου.
- 2) Θα το βρεις εύκολα:
Το(σπίτι/κτίριο) του ΟΤΕ είναι πολύ ψηλό και φαίνεται από μακριά.
- 3) Η Τάνια, η ξαδέρφη μου φοβάται το ασανσέρ. Όταν λοιπόν μπαίνει στην.....
(πολυκατοικία/μονοκατοικία) μας, ανεβαίνει με τα πόδια.
- 4) Ο παππούς και η γιαγιά μου δεν αντέχουν την κίνηση της Αθήνας. Γι' αυτό χτίσανε μια
(πολυκατοικία/μονοκατοικία) με αυλή και κήπο μακριά από την πόλη.





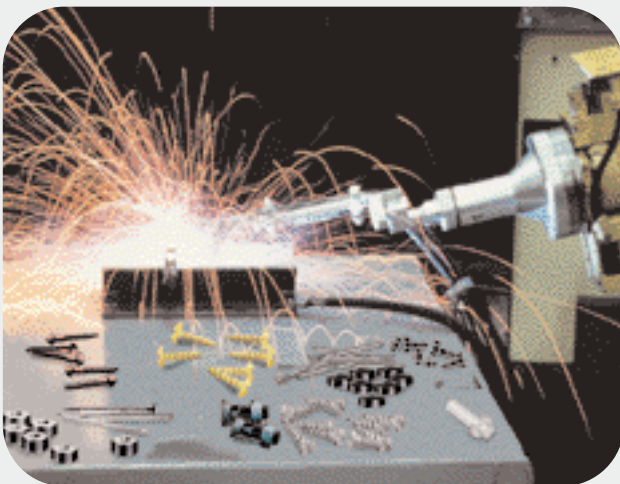
ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΤΣΙ



Η Αστραδενή και η οικογένειά της έφυγαν από την πατρίδα τους, τη Σύμη¹, και ζουν τώρα στην Αθήνα. Να διαβάσεις την αρχή του κειμένου. Τι νομίζεις; Του πατέρα του αρέσει η Αθήνα;


1

1. η Σύμη είναι ένα μικρό νησί στα Δωδεκάνησα κοντά στη Ρόδο



Στο τραπέζι ο πατέρας μου είπε ότι αύριο ξεκινάει δουλειά. Σε ένα μηχανουργείο² στον Πειραιά. Τα λεφτά δεν είναι καλά. Το ξέρει. Τον πληρώνουν, λέει, κάτω από το βασικό³. Αλλά τι να κάνει;... Δε γίνεται αλλιώς. Δεν μπορεί να περιμένει άλλο για μια πιο καλή δουλειά.

Αν όμως κάνουμε οικονομίες⁴ και με αυτά τα λεφτά που θα παίρνει ο πατέρας, μπορεί σε έξι μήνες, σε ένα χρόνο το πολύ να μαζέψουμε όσα χρειάζεται για να πάρει ένα μικρό μεταχειρισμένο⁵ τόννο⁶. Μετά θα γυρίσουμε στη Σύμη. Εκεί ο πατέρας θα ανοίξει ένα μηχανουργείο. Θα έχει πολλή δουλειά, γιατί τώρα με τα караβάκια, με τα τουριστικά μαγαζιά, χρειάζεται η Σύμη ένα μηχανουργείο. Θα φτιάχνει βίδες⁷, παξιμάδια⁸, καρφιά⁹.

 **2. το μηχανουργείο:** εκεί που φτιάχνουν μηχανές, εργαλεία, βίδες, καρφιά...

3. κάτω από το βασικό: όχι όσο πρέπει, όχι όσο είναι το κανονικό

4. κάνω οικονομίες: προσέχω και δεν ξοδεύω πολλά λεφτά

5. μεταχειρισμένος, -η, -ο: όχι καινούριος, -α, -ο



6. ο τόννος

7. οι βίδες

8. τα παξιμάδια

9. τα καρφιά

7



8



9





- - Γιατί εδώ στην Αθήνα, λέει ο πατέρας, δεν μπορείς να δεις προκοπή¹⁰. Έχεις πολλά έξοδα. ■ Νοίκι, φως, εισιτήρια για να πας στη δουλειά σου ■ και να έρθεις, πιο καλό ντύσιμο, πετρέλαιο, κοινόχρηστα¹¹ άσε το φαγητό που είναι πιο ακριβό. Στη Σύμη όμως το σπίτι μας το έχουμε, ■ καμιά κοτούλα μπορεί να ξαναβάλουμε, μπορείς να κατεβείς με τα παλιόρουχα¹² της δουλειάς από το σπίτι στο Γιαλό¹³. Όλοι έτσι γυρίζουν. Δε ■ χρειάζεσαι εισιτήρια, δε χρειάζεσαι πετρέλαιο, άρα η ζωή είναι πιο φτηνή. ■ - Και πιο καλή, είπε η μάνα μου που δε λέει πολλά. ■ Εγώ δε μιλάω. Τι να πω; Ούτε ξέρω αν θέλω να μείνω στην Αθήνα ή να γυρίσω στη Σύμη. Βέβαια στεναχωριέμαι λίγο στην Αθήνα. Αλλά είναι αρχή. ■ Μετά δεν μπορεί να είναι έτσι η ζωή στην Αθήνα! Δεν μπορεί! Γιατί τότε όλο έρχονται από τα νησιά και τα χωριά στην Αθήνα και όλο μένουν; Μπορεί να μένουν και σε καλά σπίτια και να ντύνονται ωραία και να πηγαίνουν σε ωραία σχολεία. Γιατί αλλιώς μένουνε; Τώρα που θα πιάσει δουλειά¹⁴ ο πατέρας μπορεί να αλλάξει η ζωή μας. Και σιγά σιγά να αλλάξει κι αυτός και να θέλει να μείνει.



- 10. **βλέπω προκοπή:** κάνω πιο καλή τη ζωή μου
- 11. **τα κοινόχρηστα:** χρήματα που πληρώνουν κάθε μήνα οι ένοικοι της πολυκατοικίας για τα κοινά έξοδα (ηλεκτρικό ρεύμα, ασανσέρ...)
- 12. **το παλιόρουχο:** το παλιό ρούχο
- 13. **ο Γιαλός:** η παραλία
- 14. **πιάνω δουλειά:** αρχίζω δουλειά

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Τι λένε ο πατέρας, η μητέρα και η Αστραδενή για την Αθήνα και τη Σύμη; Ποια λόγια ταιριάζουν σε κάθε πρόσωπο;

- πατέρας
- μητέρα
- Αστραδενή

Η ζωή στη Σύμη είναι πιο καλή.
Εδώ στην Αθήνα δεν μπορείς να δεις προκοπή.
Η ζωή στη Σύμη είναι πιο φτηνή.
Δεν μπορεί να είναι έτσι η ζωή στην Αθήνα!

ΚΑΤ. 2. Ποιοι έχουν την ίδια γνώμη για την Αθήνα;

- Ο πατέρας και η Αστραδενή.
- Ο πατέρας και η μητέρα.
- Η μητέρα και η Αστραδενή.

ΚΑΤ. 3. Πώς νιώθει η Αστραδενή; Της αρέσει η ζωή στην Αθήνα; Να βάλεις ένα ✓ για κάθε σωστό ή Λάθος.

Θέλει να γυρίσει στη Σύμη.
Στεναχωριέται λίγο γιατί είναι η αρχή.
Ελπίζει ότι όλα θα πάνε καλά στην Αθήνα.

| Σ | Λ |
|--------------------------|--------------------------|
| <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

Εσένα σου αρέσει που ήρθες στην Ελλάδα; Πώς ήταν εκεί που ζούσες;

Η οικογένεια της Αστραδενής «κάνει οικονομία» για να ανοίξει ο πατέρας της ένα μηχανουργείο. Εσύ, αν μαζέψεις χρήματα, τι θα ήθελες να κάνεις;



ΛΕΞ. 1. Για ποια πράγματα ξοδεύει λεφτά μια οικογένεια; Βρες λέξεις από το κείμενο όπως στο παράδειγμα:



το φαγητό

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....



ΔΕΝ ΑΝΤΕΧΩ ΑΜΟ!

Για τη Σοφί είναι πολύ δύσκολο να ζει σε μια οικογένεια με έξι άτομα. Δηλαδή με δύο γονείς και τρία αδέρφια.



- Φτάνει πια, Σοφί!

Αυτό μου λένε όλοι μέσα σε αυτό το σπίτι.

Και ξέρετε πόσοι είμαστε;

Έξι! Δύο γονείς και τέσσερα παιδιά. Καταλάβατε τώρα; Όταν περπατάμε στο δρόμο, νομίζω πως βρίσκομαι ακόμα στο σχολείο. Λες και είμαστε μια ολόκληρη τάξη στη σειρά. Καμιά φορά ντρέπομαι!

Αλλά το πιο φοβερό¹ απ' όλα είναι ότι εγώ είμαι η πιο μεγάλη. Το μυαλωμένο² κορίτσι που πρέπει να δίνει το καλό παράδειγμα στους άλλους. Στον Λοράν που είναι εφτά χρονών και παλιόπαιδο³. Στον Ζιλιέν, που είναι πέντε χρονών και γυαλάκας⁴... Και στο Ζουζουνάκι. Είναι κορίτσι και είναι δύο χρονών. Είναι, λένε, απίθανη⁵ και όλοι τη φιλάνε. Και τώρα, οι μεγάλοι της οικογένειας. Οχ! Ο πατέρας μου όλο φωνάζει ότι πρέπει να είμαστε τακτικοί⁶ και να μιλάμε σωστά. Και νομίζει ότι έχει πάντα δίκιο.

1. **το πιο φοβερό:** το πιο άσχημο

2. **μυαλωμένος, -η, -ο:** έχει μυαλό, σκέφτεται σωστά

3. **το παλιόπαιδο:** το κακό παιδί

4. **ο γυαλάκας:** φοράει γυαλιά (το λέμε όταν θέλουμε να κοροϊδέσουμε κάποιον)

5. **απίθανος, -η, -ο:** (εδώ) είναι πολύ ωραίος, -α, -ο και μας αρέσει

6. **τακτικός-ή-ο:** (εδώ) δεν πετάει τα πράγματά του εδώ κι εκεί, τα βάζει στη θέση τους





7



Η μητέρα μου όλο φωνάζει ότι πρέπει να είμαστε καθαροί και να τρώμε σωστά. Και τρέχει πάνω κάτω όλη την ώρα. Όταν μιλάει, τα λόγια της περνούν από πάνω μου πιο γρήγορα κι από ένα αεροπλάνο. Οι μόνες λέξεις που πέφτουν πάνω στο κεφάλι μου σαν βαλίτσες είναι:

- Φτάνει πια Σοφί!

Φτάνουν πια τα μπισκότα, φτάνει η ακαταστασία⁷, φτάνει η τηλεόραση. Φτάνει το ένα, φτάνει το άλλο! Γκρρρ!

Έχει και άλλες λέξεις-βαλίτσες που «σκοτώνουν»: το ΠΗΓΑΙΝΕ και το ΕΛΑ.

- Πήγαινε να μαζέψεις τα πράγματά σου.

- Έλα να προσέξεις το Ζουζουνάκι.

- Έλα μέσα.

- Πήγαινε για ύπνο.

Αυτό θα το ακούσω σε λίγο: Είναι οχτώ η ώρα.

- Σοφί, πήγαινε για ύπνο. Φτάνει πια η τηλεόραση!

Τι σας έλεγα; Κι αυτό δεν είναι τίποτα!

Μια μέρα ήμουν με την πιο καλή μου φίλη. Μιλούσαμε σοβαρά. Και τότε, έφτασαν τα τρία μικρά. Μέσα σε δύο λεπτά, ο Λοράν και ο Ζιλιέν άρχισαν να τσιρίζουν⁸ και το Ζουζουνάκι άρχισε να κλαίει.

Έρχεται τότε ο πατέρας μου και μου λέει με την αγριοφωνάρα⁹ του:

- Φτάνει πια, Σοφί!

Ήταν πολύ, μα πολύ άδικο!

Κοκκίνισα σαν παντζάρι¹⁰ από την ντροπή μου. Κι από μέσα μου απάντησα: «Ναι, φτάνει πια! Δεν αντέχω άλλο!». Και αποφάσισα να φύγω. Δεν τους μπορώ άλλο. Θα γεράσω¹¹ πριν από την ώρα μου εδώ μέσα!



7. η ακαταστασία: όταν τα πράγματα (για παράδειγμα στο δωμάτιο ή στο σπίτι) είναι πεταμένα εδώ κι εκεί και δεν είναι στη θέση τους

8. τσιρίζω: φωνάζω δυνατά και με λεπτή φωνή

9. η αγριοφωνάρα: η δυνατή και άγρια φωνή

10. κοκκινίζω σαν παντζάρι: γίνεται πάρα πολύ κόκκινο το πρόσωπό μου

11. γεράνω: μεγαλώνω και δεν είμαι πια νέος

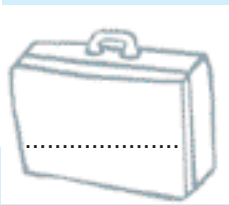
Λουίζ Λεμπλάν, «Φτάνει πια, Σοφί!», σε μετάφραση της
Μαρίας Α. Παπανδρέου, με αλλαγές

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Πώς βλέπει η Σοφί τους γονείς της; Ποιο από τα τρία σκίτσα ταιριάζουν με αυτά που λέει;



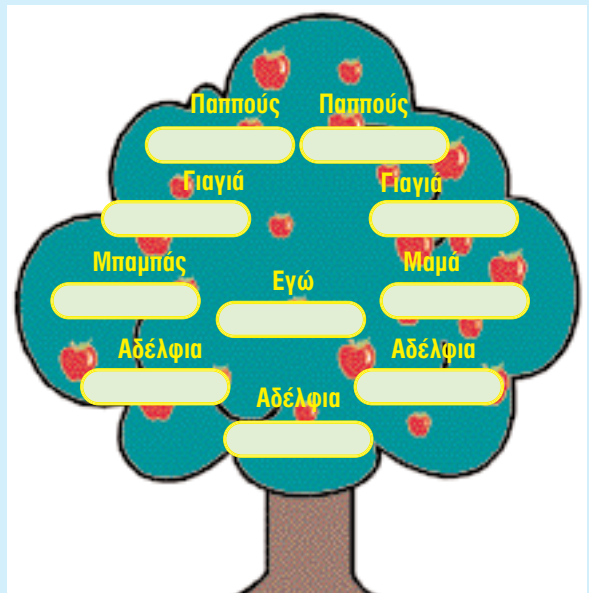
ΚΑΤ. 2. Γράψε τις τρεις λέξεις που ακούει συνέχεια η Σοφί και δεν της αρέσουν καθόλου.



Γράψε στη γλώσσα σου τις λέξεις που ακούς συνέχεια από τους γονείς σου και δε σου αρέσουν καθόλου.

Σκέψου ότι εσύ είσαι η μαμά ή ο μπαμπάς και έχεις τέσσερα παιδιά. Τι κάνεις για να είναι όλοι ευχαριστημένοι, και τα παιδιά και οι γονείς; Έχεις καμιά ιδέα;

Να γράψεις στο δέντρο τα ονόματα της οικογένειάς σου.



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η λέξη *φτάνω* έχει περισσότερες από μία σημασίες. Πώς λες στη γλώσσα σου:

α) Το τρένο φτάνει στις 8.25

β) Φτάνει, δε θέλω άλλο κρέας!

ΛΕΞ. 1. Μπορείς να συμπληρώσεις τις παρακάτω προτάσεις;

α) Όταν είπα στη Μαρία ότι μ' αρέσει και την αγαπώ, αυτή κοκκίνισε

σαν.....



β) Ο Γιώργος δε μου φαίνεται και πολύ καλά τις τελευταίες ημέρες. Είδες το πρόσωπό του; Είναι κίτρινο

σαν.....



γ) Ο Παναγιώτης είναι πολύ ντροπαλός. Γι' αυτό πολλές φορές όταν μιλάμε γίνεται κόκκινος

σαν.....



δ) Όταν πηγαίνω για πρώτη φορά στην παραλία το καλοκαίρι, είμαι άσπρος

σαν το.....



ε) Τόση ώρα που κάθεσαι στον ήλιο, θα γίνεις καφέ

σαν.....

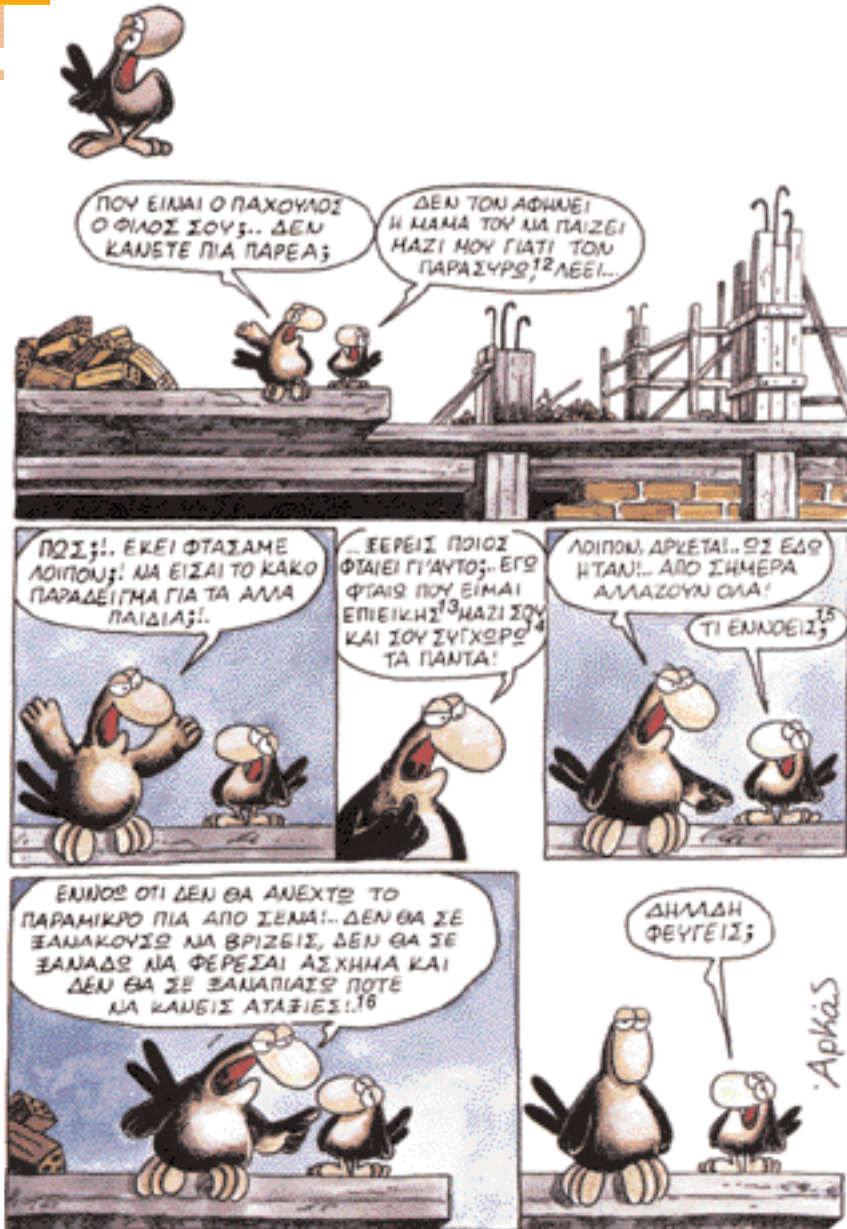


στ) Ανοίξτε το φως. Δε βλέπω τίποτα. Είναι τόσο σκοτεινά

σαν



Όλοι οι γονείς είναι ίδιοι; Γιατί φωνάζει αυτός ο μπαμπάς στο παιδί του;



- 12. **παρασύρω:** οδηγώ κάποιον σε πράξεις που δεν είναι σωστές
- 13. **επιεικής:** μαλακός, όχι αυστηρός
- 14. **συγχωρώ:** δέχομαι τη συγγνώμη κάποιου
- 15. **εννώω:** θέλω να πω
- 16. **κάνω αταξίες:** δε φέρομαι σωστά

Αρκάς, «Σπουργίτι είσαι και φαίνεσαι», από τη σειρά «Χαμηλές πτήσεις»

ΚΑΤ. 1. Αντιδρούν με τον ίδιο τρόπο η Σοφί και το μικρό σπουργίτι; Πρόσεξε τα τελευταία τους λόγια.



Ο καινούριος δάσκαλος

Ο Πασχάλης είναι ένας μαθητής που δεν του αρέσει τίποτε στο σχολείο και όλο αντιδρά. Η γνωριμία με τον καινούριο δάσκαλο δεν πάει και τόσο καλά.....



Η τάξη έστεκε όρθια¹ μπροστά του.

- Καλημέρα, είπε. Είμαι ο δάσκαλός σας.

- Και πώς σε λένε, ρε;

Ο δάσκαλος με τα μάτια έψαξε να βρει τη φωνή. Ο μαθητής είχε κοντοκουρεμένο μαλλί² και το πρόσωπό του ήταν γεμάτο με σκόνη και βρομιές. Ο δάσκαλος τον πλησίασε για να του χαϊδέψει το κεφάλι, όμως το αγόρι έκανε προς τα πίσω.

- Και σένα πώς σε λένε;

- Πασχάλη, ρε.

- Εμένα με λένε Γιώργο. Χαίρω πολύ, Πασχάλη Ρε.

- Πασχάλη, χωρίς Ρε.

- Συγγνώμη, νόμιζα πως Ρε είναι το επώνυμό σου.

2



1. όρθιος, -α, -ο: σηκωμένος, -η, -ο, δεν κάθεται

2. το κοντοκουρεμένο μαλλί



3 - Πασχάλη με λένε, φώναξε δυνατά το αγόρι.
Πασχάλη Στεργίου.

Ο καινούριος δάσκαλος ήταν ψηλός, γυμνασμένος και όμορφος, περίπου τριάντα χρονών.

Ήρεμος.

4 Ο Πασχάλης συνέχισε:

- Χάπια³ πίνεις;

- Όχι, του απάντησε ο δάσκαλος.

- Κι ο άλλος δεν έπινε χάπια, όμως στο τέλος...

Τα παιδιά γέλασαν.

- Και τι θα κάνεις χωρίς χάρακα;

Ο δάσκαλος δεν κατάλαβε και ρώτησε:

6 - Και τι σχέση έχει ο χάρακας⁴ με τα χάπια;

Ένα κορίτσι, ψηλό και μελαχρινό⁵, με κοκαλάκια⁶ στα μαλλιά, σήκωσε το χέρι να μιλήσει:

- Με λένε Ειρήνη. Ο άλλος δάσκαλος όλο χτυπούσε τον χάρακα στην έδρα⁷ και φώναζε «σκασμός», ώσπου έσπασε ο χάρακας στα δύο. Με τον χάρακα βαρούσε⁸ τον Πασχάλη.

7 Στο τέλος έπινε όλο χάπια για την πίεση.

Ο δάσκαλος απάντησε:

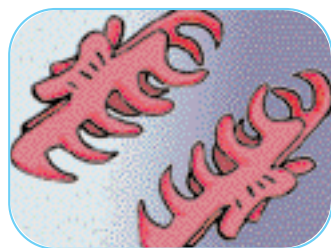
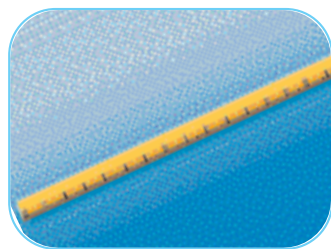
- Εγώ δε χρειάζομαι χάπια, ούτε και χάρακα....

- Καλά, είπε ο Πασχάλης. Άντε γεια.

Κούνησε το χέρι του και βγήκε αργά από την τάξη.

Ο δάσκαλος δεν τον εμπόδισε.

Ήταν το πρώτο μάλωμα⁹.



3. τα χάπια: τα φάρμακα

4. ο χάρακας

5. το μελαχρινό κορίτσι: το κορίτσι με τα μαύρα μαλλιά

6. τα κοκαλάκια

7. η έδρα: το γραφείο του δασκάλου

8. βαρώ: χτυπάω δυνατά

9. το μάλωμα: η φασαρία, ο καβγάς

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Πόσο καλή μνήμη έχεις;
Ποιος είναι ο Πασχάλης;

Ο Πασχάλης είναι μάλλον ο



Ποιος είναι ο δάσκαλος;

Ο δάσκαλος είναι μάλλον ο.....



Ποια είναι η Ειρήνη;

Η Ειρήνη είναι μάλλον η



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 2. Κατάλαβες γιατί ο παλιός δάσκαλος έπινε χάπια;

Γιατί

.....

Έχεις μιλήσει στο δάσκαλό σου ή στη δασκάλα σου όπως ο Πασχάλης; Αν μιλάς έτσι, τι νομίζεις ότι θα κάνει;

Στη χώρα σου οι δάσκαλοι είναι όπως στην Ελλάδα; Πιο αυστηροί, πιο φιλικοί; Πώς είναι;

ΛΕΞ. 1. Ποιες λέξεις του κειμένου σημαίνουν περίπου το ίδιο;

πήγε κοντά

.....
αυτός που δεν είναι κοντός

.....
το όνομα της οικογένειας

.....
χτυπούσε

.....

ΠΙΣΩ ΣΤΑ ΘΡΑΝΙΑ!

Ξεκινάς σωστά τη νέα σχολική χρονιά; Κάνε αυτό το τεστ και θα δεις αν είσαι έτοιμος/η να γυρίσεις στα θρανία!

Αν έχεις πιο πολλά κόκκινα ▲ :

Θέλεις πολύ να γυρίσεις και πάλι στα θρανία. Νιώθεις καλά; Είσαι βέβαιος; Συγγνώμη, αλλά δεν ξέρουμε τι να πούμε. Αλήθεια, δεν περιμέναμε να ανήκει κανένας σε αυτή την κατηγορία!

Αν έχεις πιο πολλά μπλε ■ :

Σου αρέσει πάντα να περνάς καλά. Πέρασες καλά στις διακοπές και θέλεις να περάσεις καλά και στο σχολείο μαζί με τους συμμαθητές σου.

Αν έχεις πιο πολλά πράσινα ● :

Το σώμα σου βρίσκεται στην τάξη αλλά το μυαλό σου είναι ακόμα στη θάλασσα! Φρόντισε να το βρεις ξανά γιατί σε περιμένουν οι κακοί βαθμοί!

Πώς πηγαίνεις στο σχολείο;

- ▲ Τρέχοντας!
- Με χαρά! Θα δεις ξανά τους συμμαθητές σου.
- Με το ζόρι! Περπατάς αργά, περνάς από το πάρκο, χαζεύεις...

Ο δάσκαλος δεν μπήκε ακόμα μέσα στην τάξη. Τι κάνεις εσύ;

- Περιμένεις ήσυχα.
- Παίζεις ένα παιχνίδι για να γνωρίσεις τους νέους συμμαθητές σου και για να γελάσετε.
- ▲ Φτιάχνεις τα πράγματά σου και ανοίγεις το τετράδιό σου.

Πρώτη μέρα στο σχολείο. Τι έχεις στη σάκα;

- Φωτογραφίες με τους φίλους σου από τις διακοπές.
- ▲ Βιβλία, τετράδια, στυλό.
- Ένα τετράδιο. Αν θέλεις κάτι άλλο, θα το ζητήσεις από τον διπλανό σου.

Σου αρέσει να αγοράζεις σχολικά;

- ▲ Είναι το αγαπημένο σου σπορ.
- Όταν χρειάζεσαι κάτι...
- Μόνο όταν είναι φτηνά.

Έκανες επανάληψη το καλοκαίρι;

- Ναι. Την προηγούμενη μέρα.
- Φυσικά! Έβλεπες όλες τις αγαπημένες σου σειρές στην τηλεόραση.
- ▲ Κάθε μέρα.

Βλέπεις ξανά τους συμμαθητές σου...

- Βαριέσαι.
- ▲ Επιτέλους!
- Η αλήθεια είναι ότι σου έλειψαν κάποιοι.

Πώς ήταν οι διακοπές σου;

- ▲ Επιτέλους τελείωσαν. Σου έλειψε το σχολείο.
- Απίθανες, φανταστικές!
- Καλές, όπως όλες οι καλοκαιρινές διακοπές.



Δεν μπορώ

να κοιμηθώ!

Το φως ανάβει και στη σκηνή φαίνεται μία διπλή κουκέτα (κρεβάτι πάνω-κάτω) σε παιδικό δωμάτιο. Δύο αδέρφια με τις πιτζάμες, ο Μανόλης και η Δήμητρα. Το κορίτσι, κάτω, κοιμάται. Το αγόρι, πάνω, δεν μπορεί να κοιμηθεί. Μήπως φαντάζεσαι γιατί δεν κοιμάται ο Μανόλης;

Μανόλης : Δήμητρα!...

Δήμητρα : Μμμ....

Μανόλης : Δήμητρα!...

Δήμητρα : Έλα!

Μανόλης : Κοιμάσαι;

Δήμητρα : Ναι.

Μανόλης : Θα κοιμηθείς δηλαδή;

Δήμητρα : Ε, τι να κάνω;

Μανόλης : Εγώ δεν μπορώ.

Δήμητρα : Γιατί;

Μανόλης : Δεν μπορώ...

(Το κορίτσι ανασπώνεται¹ και βγάζει το κεφάλι του για να δει τον αδερφό της. Ανάβει ένα μικρό φως).

Δήμητρα : Μανόλη...

Μανόλης : Ναι.

Δήμητρα : Τι έχεις, παιδάκι μου;

Μανόλης : Έχω μία... ανησυχία².

Δήμητρα : Κατάλαβα.

Μανόλης : Τι κατάλαβες;

Δήμητρα : Κατάλαβα, που σου λέω!

(Το κορίτσι χαμογελάει πονηρά. Το αγόρι ανασπώνεται και αυτό. Παίρνει στην αγκαλιά του το μαξιλάρι του).

Μανόλης : Ααααχ!...

Δήμητρα : Έλα, κοιμήσου.

Μανόλης : Μπορώ;

Δήμητρα : Θα σου περάσει.

Μανόλης : Ναι, ε; Εγώ πάντως αν θες να ξέρεις...

Δήμητρα : Δε θέλω να ξέρω!...

Μανόλης : Άκου!...

Δήμητρα : Θέλω να κοιμηθώ.

Μανόλης : Εγώ, πάντως...

Δήμητρα : Δε γλιτώνω!³...

Μανόλης : Είσαι αδερφή μου και σε αγαπάω και να ξέρεις ότι εγώ δεν θα σου μιλήσω έτσι σκληρά⁴ ποτέ μου!

Δήμητρα : Ποιος σου μίλησε σκληρά;

Μανόλης : Εσύ!

Δήμητρα : Μα είσαι με τα καλά σου;⁵ Έλα, πέσε ρε Μανόλη, να κοιμηθούμε!



1. ανασπώνομαι: είμαι ξαπλωμένος και σηκώνομαι λίγο

2. έχω ανησυχία: δεν είμαι ήσυχος/ήρεμος

3. δεν γλιτώνω: δεν το αποφεύγω, δεν ξεφεύγω

4. σκληρά: άσχημα

5. είσαι με τα καλά σου;: δε μιλάς/δε σκέφτεσαι σωστά

Μανόλης : Εγώ θα σε φροντίζω και θα σε προσέχω ό, τι και να σου συμβεί⁶.

Δήμητρα : Άκου λόγια!

Μανόλης : Ναι.

Δήμητρα : Τι σ' έπιασε, παιδάκι μου, μου λες;

Μανόλης : Αγαπάω!...

(Το αγόρι ξαπλώνει και βάζει το μαξιλάρι πάνω στο πρόσωπό του. Το κορίτσι σηκώνεται από το κρεβάτι του και ανεβαίνει στο «πάτωμα» του αδερφού της. Παίρνει το μαξιλάρι.)

Δήμητρα : Για πες.

Μανόλης : Τι;

Δήμητρα : Κορίτσι;

Μανόλης : Ε, τι; Λεωφορείο;

Δήμητρα : Έλα, πες μου κι έχει ενδιαφέρον!

Μανόλης : Άσε με τώρα.

Δήμητρα : Όοοχι! Με ξύπνησες, δε με ξύπνησες; Τώρα θα μου τα πεις όλα.

Μανόλης : Θέλεις;

Δήμητρα : Ε, τι λέμε;

Μανόλης : Σοφία.

Δήμητρα : Τι «Σοφία»;

Μανόλης : Τη λένε.

Δήμητρα : Α, τη λένε κιόλας!

Μανόλης : Άντε ρε! Παράτα με!⁷

Δήμητρα : Έλα, πες μου! Πες μου! Θέλεις να της πω τίποτα εγώ;

Μανόλης : Όχι!

Δήμητρα : Να βοηθήσω.

Μανόλης : Όχι!!

Δήμητρα : Ε, πέσε να κοιμηθείς τότε και θα τα πούμε αύριο.

Εντάξει;

Μανόλης : Εντάξει.

(Το κορίτσι φιλάει τον αδερφό της και κατεβαίνει στο δικό της κρεβάτι).

Μανόλης : Αχ Σοφία...

Δήμητρα : Βρε τον Μανολάκη! Καληνύχτα!

Μανόλης : Καληνύχτα.

(Το κορίτσι σβήνει το φως).



6. **ό, τι και να σου συμβεί (από το συμβαίνει):** ό,τι και να γίνει

7. **παράτα με:** άφησέ με, άσε με

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Τελικά γιατί δεν μπορεί να κοιμηθεί ο Μανόλης;

- Γιατί είναι άρρωστος.
- Γιατί το μαξιλάρι του είναι σκληρό.
- Γιατί έφαγε πολύ το βράδυ.
- Γιατί είναι ερωτευμένος.

ΚΑΤ. 2. Σωστό ή Λάθος;

- Η Δήμητρα θέλει να κοιμηθεί αλλά ο Μανόλης δεν την αφήνει.
- Η Δήμητρα τον κοροϊδεύει, όταν μαθαίνει το «πρόβλημά» του!
- Του δίνει συμβουλές για να τον βοηθήσει.
- Τα δύο αδέρφια συζητούν μέχρι το πρωί.

Όταν σου αρέσει κάποιος ή κάποια που μιλάει μόνο Ελληνικά, τι κάνεις; Τι του λες;

Εσύ τι κάνεις, όταν δεν μπορείς να κοιμηθείς;

- Ξυπνάς την αδερφή σου/τον αδερφό σου;
- Διαβάζεις ένα βιβλίο;
- Ακούς μουσική;
- Σηκώνεσαι και κάνεις βόλτες μέσα στο σπίτι;
- Μετράς προβατάκια;

Μπορείς να σκεφτείς άλλα πράγματα;

ΛΕΞ. 1. *Είσαι με τα καλά σου;*
Τι σημαίνει αυτή η φράση;

- Είσαι καλός μαθητής;
- Δε σκέφτεσαι σωστά.
- Σκέφτεσαι πολύ σωστά.
- Φοράς τα καλά σου ρούχα;

ΛΕΞ. 2. Μάθε και μερικές άλλες φράσεις με την ίδια σημασία:

Πας καλά;



Δεν πας καλά!



Σου 'στριψε;



Τρελάθηκες;



Επικοινωνείς με το μυαλό σου;



Πώς λες το ίδιο πράγμα στη δική σου γλώσσα; Έχεις στη γλώσσα σου τόσες φράσεις για αυτή τη σημασία;



ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ;

Ο μικρός πρίγκιπας είναι μόνος και ταξιδεύει σε παράξενους πλανήτες για να βρει ανθρώπους για παρέα. Ρώτησε το φίδι και το λουλούδι αλλά δεν ξέρανε. Διάβασε το κείμενο και σκέψου:

Τι βρήκε αυτή τη φορά ο μικρός πρίγκιπας;

Ο μικρός πρίγκιπας ανέβηκε ένα ψηλό βουνό. Τα μόνα βουνά που γνώρισε ποτέ του ήταν τα τρία ηφαίστεια¹, που του έφταναν μέχρι το γόνατο².

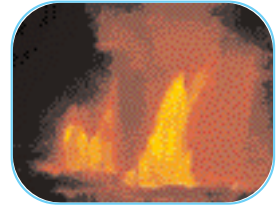
Και χρησιμοποιούσε το σβησμένο ηφαίστειο³ για να κάθεται. «Από ένα βουνό τόσο ψηλό σαν κι αυτό θα μπορέσω να δω όλο τον πλανήτη κι όλους τους ανθρώπους...».

Μα το μόνο που είδε ήταν τις μυτερές κορφές⁴ των βράχων⁵.

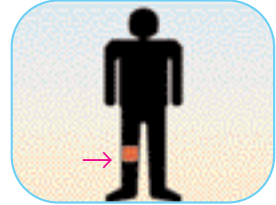
- Καλημέρα, φώναξε.
- Καλημέρα....καλημέρα....καλημέρα....., απάντησε η ηχώ⁶.
- Ποιος είσαστε; είπε ο μικρός πρίγκιπας.
- Ποιος είσαστε... ποιος είσαστε... ποιος είσαστε; απάντησε η ηχώ.

1. το ηφαίστειο
2. το γόνατο
3. το σβησμένο ηφαίστειο: που δε βγάζει φωτιά
4. οι μυτερές κορφές των βράχων
η κορ(υ)φή: το πιο ψηλό σημείο, η άκρη
5. οι βράχοι (τα βράχια): πολύ μεγάλες πέτρες
6. η ηχώ: όταν ακούω ξανά αυτό που λέω

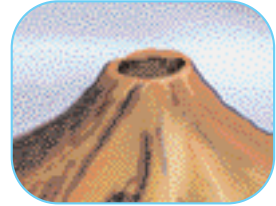
1



2



3



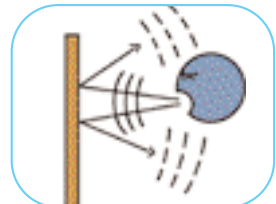
4



5



6



- Ας γίνουμε φίλοι, είμαι μόνος, είπε ο μικρός πρίγκιπας.

- Είμαι μόνος... είμαι μόνος... είμαι μόνος..., απάντησε η ηχώ.

«Τι παράξενος πλανήτης!» σκέφτηκε ο μικρός πρίγκιπας. «Είναι κατάξερος⁷, όλο βράχια. Κι οι άνθρωποι δεν έχουν καθόλου φαντασία⁸! Επαναλαμβάνουν⁹ ό,τι τους λένε... Στον τόπο μου είχα ένα λουλούδι και μιλούσε πάντα πρώτο».



7. κατάξερος, -η, -ο: δεν έχει καθόλου πράσινο

8. η φαντασία: πολλές ιδέες

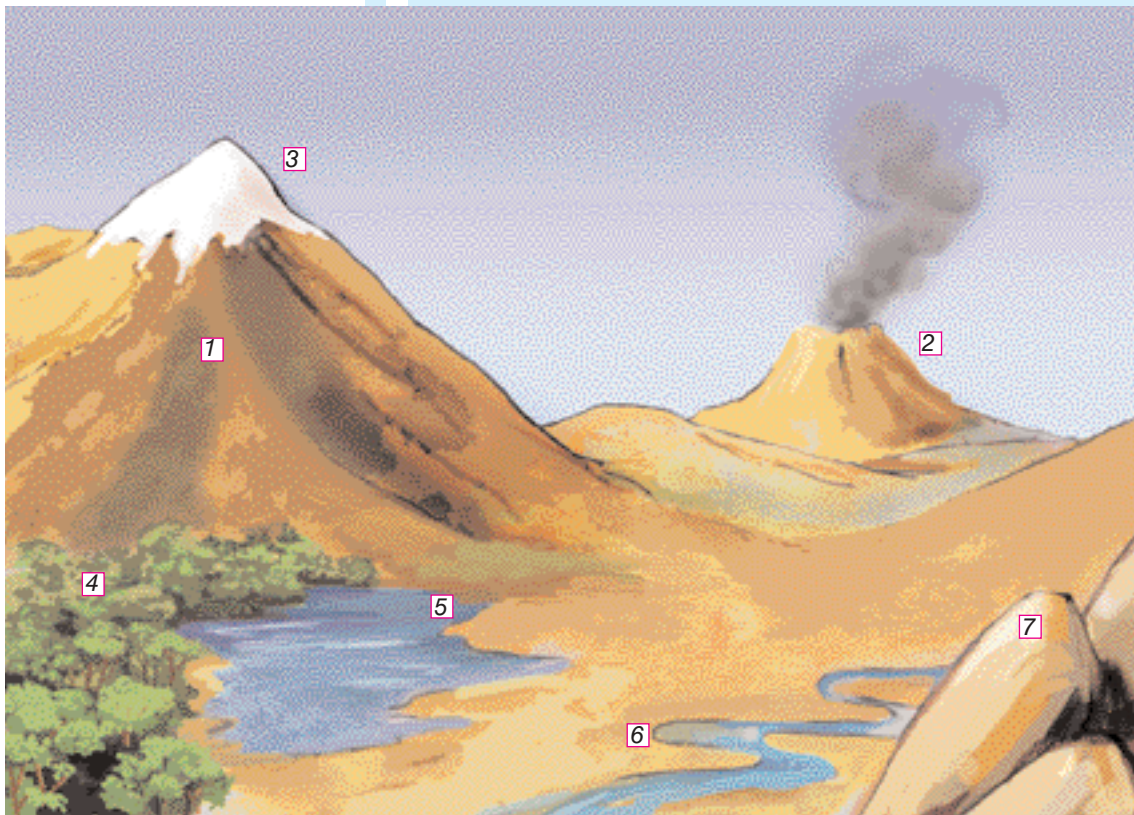
9. επαναλαμβάνω: λέω ξανά

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

«Είμαι μόνος», λέει ο μικρός πρίγκιπας. Εσύ έχεις νιώσει μόνος; Τι κάνεις για να βρεις φίλους;

Πήγαινε σε ένα μεγάλο άδειο δωμάτιο ή ανέβα σε ένα βουνό με βράχια και άρχισε να φωνάζεις. Θα ακούσεις τη φωνή σου να γυρίζει πίσω σε σένα. Αυτή είναι η ηχώ. Πώς τη λέτε στη γλώσσα σου;

ΛΕΞ 1. Σου αρέσει το παρακάτω τοπίο; Μπορείς να βρεις πώς λέγονται τα σημεία με τους αριθμούς;



- τα βράχια
- το ηφαίστειο
- το δάσος
- το βουνό
- η λίμνη
- η κορυφή
- το ποτάμι



Ο ΚΥΚΛΟΣ ΤΗΣ ΠΟΛΥΦΗΜΟΣ



Ο Οδυσσεάς ήταν ένας από τους πιο γνωστούς Έλληνες αρχηγούς που ταξίδεψαν στην Τροία για να την κατακτήσουν¹. Δέκα χρόνια οι Έλληνες προσπαθούσαν να κατακτήσουν την Τροία. Τελικά, με το Δούρειο Ίππο² τα κατάφεραν³. Στη συνέχεια, μπήκαν στα καράβια τους για να γυρίσουν στην Ελλάδα. Το ίδιο έκανε και ο Οδυσσεάς.



-
-
1. να κατακτήσουν (από το κατακτώ): νικώ κάποιους σε πόλεμο και κάνω τη χώρα τους δική μου, κυριεύω.
 2. ο Δούρειος Ίππος: ξύλινο άλογο. Σ' αυτό μπήκαν οι Έλληνες. Οι Τρώες νόμισαν ότι είναι δώρο των θεών και το έβαλαν μέσα στην πόλη. Τη νύχτα βγήκαν έξω οι Έλληνες και έκαψαν την πόλη της Τροίας.
 3. τα κατάφέρνω: μπορώ να κάνω κάτι

Ταξίδευαν μέρες πολλές ο Οδυσσεάς με τους συντρόφους⁴ του, μέχρι που τους τέλειωσαν οι τροφές και το νερό. Τότε είδαν από μακριά ένα νησί και αποφάσισαν να πάνε εκεί. Δεν ήξεραν, βλέπετε, ότι σ' εκείνο το νησί ζούσαν οι Κύκλωπες, οι μονόφθαλμοι⁵ γίγαντες⁶.

Όταν έφτασαν, άρχισαν να εξερευνούν⁷ το νησί. Ξαφνικά βρέθηκαν μπροστά στην είσοδο μιας σπηλιάς. Μπήκαν μέσα. Εκεί βρήκαν πάρα πολύ γάλα και τυρί. Ο Οδυσσεάς αποφάσισε να μείνουν και να περιμένουν.

- Αυτός που ζει στη σπηλιά θα μας κάνει πλούσια δώρα, είπε.

Οι άντρες φοβούνται, αλλά ο Οδυσσεάς δεν άλλαξε γνώμη. Έτσι, μπήκαν μέσα, άναψαν φωτιά και περίμεναν τρώγοντας τυρί και γάλα...

- Τι θέλετε εδώ; άκουσαν ξαφνικά μια φωνή. Γυρίζουν, και τι να δουν; Μπροστά τους ήταν ένας γίγαντας που είχε ένα μόνο μάτι! Ο Πολύφημος -αυτό ήταν το όνομά του- κοίταξε γρήγορα γύρω του, βρήκε έναν πελώριο⁸ βράχο, τον σήκωσε και αμέσως έκλεισε μ' αυτόν την είσοδο της σπηλιάς. Μετά πήγε ήσυχος να κοιμηθεί⁹. Προσπαθούσαν οι σύντροφοι του Οδυσσεά να κουνήσουν τον βράχο, προσπαθούσαν..., αλλά δεν τα κατάφεραν.

Το άλλο πρωί, ο γίγαντας κούνησε τον βράχο για να φύγει με το κοπάδι¹⁰ του και μετά έκλεισε πάλι την είσοδο. Τότε, ο Οδυσσεάς είχε άλλη μιαν έξυπνη ιδέα. Σκέφτηκε έναν τρόπο για να βγουν έξω... Βρήκε λοιπόν έναν κορμό δέντρου¹¹ και τον έδωσε στους άντρες για να τον κάνουν μυτερό¹².

4. ο σύντροφος: ο φίλος

5. μονόφθαλμος: που έχει μόνο ένα μάτι

6. ο γίγαντας: άνθρωπος πολύ ψηλός και δυνατός (≠ νάνος)
ο μονόφθαλμος γίγαντας

7. εξερευνώ: πηγαίνω σε έναν τόπο και τον εξετάζω για να τον γνωρίσω

8. πελώριος, -α, -ο: πολύ μεγάλος, -η, -ο
ο πελώριος βράχος

9. να κοιμηθεί (από το κοιμάμαι)

10. το κοπάδι: πολλά ίδια ζώα μαζί

11. ο κορμός δέντρου

12. μυτερός, -ή, -ό

6



8



11



12





Το βράδυ, όταν ο Πολύφημος γύρισε, ο Οδυσσέας του έδωσε να πει κρασί. Έπινε λοιπόν το κρασάκι του ο Πολύφημος, έπινε...

Ευχαριστημένος, ρώτησε τον Οδυσσέα:

- Αλήθεια, δε θα μου πεις τ' όνομά σου;
- Με λένε... Κανένα, απάντησε ο Οδυσσέας.
- Χμ... ωραία. Τώρα που σε γνώρισα, φίλε μου Κανένα, θα σου πω τι χάρη¹³ θα σου κάνω: εσένα θα σε φάω τελευταίο, φώναξε ο γίγαντας και σε λίγο αποκοιμήθηκε¹⁴ με την ησυχία του.

Ο Οδυσσέας και τέσσερις ακόμα άντρες σήκωσαν, τότε, το μυτερό κορμό και χρασαπ... τον έχωσαν στο μάτι του γίγαντα!

Ο Πολύφημος ούρλιαξε¹⁵ από τον πόνο. Οι άλλοι Κύκλωπες άκουσαν τις φωνές του γείτονά τους κι έτρεξαν να δουν τι συμβαίνει.

13. κάνω χάρη σε κάποιον: κάνω κάτι καλό για κάποιον

14. αποκοιμιάμαι: με παίρνει ο ύπνος

15. ουρλιάζω: φωνάζω δυνατά



- Τι έπαθες; Γιατί φωνάζεις; Ποιος σε πείραξε; ρωτούσαν απέξω.

- Ο Κανένας... Ο Κανένας..., φώναζε ο Πολύφημος.

- Πάει, τρελάθηκε ο Πολύφημος! είπαν οι άλλοι Κύκλωπες. Αφού δεν τον πείραξε κανένας, τι θέλει και φωνάζει;

Κι έφυγαν.

Έτρεχε από δω ο Πολύφημος, έτρεχε από κει, προσπαθούσε να πιάσει κανέναν άντρα, αλλά τίποτα. Δεν έβλεπε κι έτσι όλοι του ξέφευγαν. Το άλλο πρωί, έβγαλε πάλι έξω το κοπάδι και στην είσοδο εξέταζε με τα χέρια του ένα ένα τα πρόβατα για να μην του φύγουν οι ξένοι. Τι είχε κάνει όμως πάλι ο πονηρός Οδυσσέας; Είχε δέσει τους συντρόφους του κάτω από τις κοιλιές των προβάτων! Μ' αυτό το κόλπο βγήκαν όλοι τους από τη σπηλιά.

Μόλις έφτασαν στα καράβια, έβαλαν πλώρη¹⁶ κι έφυγαν αμέσως. Ο γίγαντας, όταν κατάλαβε ότι οι ξένοι του ξέφυγαν, άρχισε να τους πετάει βράχια.

Του φώναξε τότε ο Οδυσσέας με όλη του τη δύναμη:

- Δε με τρομάζεις¹⁷ πια! Και μάθε πως δε με λένε Κανένα αλλά Οδυσσέα και είμαι ο βασιλιάς της Ιθάκης!

Ο Πολύφημος εκείνη τη στιγμή θυμήθηκε¹⁸ τα λόγια ενός μάντη¹⁹ που του είπε κάποτε ότι θα τον τυφλώσει²⁰ κάποιος Οδυσσέας. Έτσι, έδωσε κατάρα²¹ στον Οδυσσέα να περάσει πολλές δυσκολίες.



16. βάζω πλώρη: ξεκινώ με το καράβι

17. τρομάζω: φοβίζω, κάνω κάποιον να φοβάται

18. θυμήθηκε (από το θυμάμαι)

19. ο μάντης: λέει τι θα γίνει στο μέλλον

20. τυφλώνω: κάνω κάποιον να μη βλέπει, να χάσει το φως του

21. δίνω κατάρα (σε κάποιον): εύχομαι σε κάποιον να πάθει κάτι κακό

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. *Κύκλωπας* ή *Οδυσσέας*;
Ποιες λέξεις ταιριάζουν στον
καθένα;

Κύκλωπας

έχει δύναμη
είναι άγριος
είναι έξυπνος
είναι χαζός

Οδυσσέας

νευριάζει
χαίρεται
νικάει



ΚΑΤ. 2. Γιατί, νομίζεις, ο *Οδυσσέας*
έδωσε στον *Κύκλωπα* να πει
κρασί;

ΚΑΤ. 3. Τι φαντάζεσαι; Ο *Οδυσσέας*
γύρισε εύκολα στην πατρίδα του;

Διάβασε και την παρακάτω
ιστορία του *Σεβάχ* και σκέψου:
Ποιος σου φαίνεται πιο άγριος
γίγαντας;
Του *Οδυσσέα* ή του *Σεβάχ*;



ΠΟΣ Ο ΣΕΒΑΧ

·:ΓΙΓΤΟΣΕ·

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΓΑΝΤΑ

Είμαι ο Σεβάχ και ταξιδεύω στις θάλασσες για να γνωρίσω τον κόσμο. Θα σας πω την ιστορία μου με τον φοβερό γίγαντα. Είχαμε φτάσει με το πλοίο μας κουρασμένοι σ' ένα νησί και

...

...πέσαμε για ύπνο¹ από το μεσημέρι μέχρι το απόγευμα. Ξαφνικά, ξυπνήσαμε από μία απαίσια² φωνή. Είδαμε με τρόμο³ να κατεβαίνει από έναν πύργο⁴ ένα γιγάντιο τέρας⁵. Είχε σώμα ανθρώπου, δόντια μεγάλα και σουβλερά⁶ και μάτια κόκκινα σαν το αίμα! Τα αυτιά του ήταν σαν βάρκες. Περπατούσε κι έτρεμε η γη. Κάποια στιγμή κάθισε, άναψε φωτιά, άπλωσε το χέρι του και με άρπαξε⁷ απ' τη μέση.

- Μμμ! Πεινάω πολύ. Για να δούμε τι θα φάω...

Όμως ήμουν πολύ αδύνατος για φαγητό. Άφησε εμένα κάτω και διάλεξε τον πιο παχύ⁸ από τους συντρόφους⁹ μου. Τον έψησε στη φωτιά μπροστά στα μάτια μας και τον έφαγε!!! Ύστερα, κοιμήθηκε βαριά¹⁰.

Εμείς ήμασταν τρομαγμένοι¹¹.

1. πέφτω για ύπνο: κοιμάμαι
2. απαίσιος, -α, -ο: πάρα πολύ άσχημος, -η, -ο
3. με τρόμο: με πολύ μεγάλο φόβο
4. ο πύργος
5. το γιγάντιο τέρας
6. τα σουβλερά δόντια
7. αρπάζω: παίρνω με δύναμη
8. παχύς, -ιά, -ύ: χοντρός, -ή, -ό
9. ο σύντροφος: ο φίλος
10. κοιμάμαι βαριά: δεν ξυπνάω εύκολα
11. τρομαγμένος, -η, -ο: που φοβάται πάρα πολύ

4



5



6





- - Θα μας κάνει όλους σουβλάκια, φώναξε με κλάματα ένας από μας.
- Θέλαμε να φύγουμε. Πώς όμως;
- Μια ιδέα μας ήρθε στο μυαλό:
- - Θα τυφλώσουμε⁸ το γίγαντα.
- Πήραμε δυο μακριά ξύλα, τα ζεστάναμε στη φωτιά και τα χώσαμε στα μάτια του.
- Ο γίγαντας ξύπνησε και ούρλιαζε⁹ από τον πόνο. Έκανε πέρα δώθε τα χέρια του για να μας πιάσει αλλά εμείς τρέξαμε γρήγορα και φύγαμε. Μπήκαμε στο πλοίο και προχωρήσαμε μακριά στη θάλασσα. Το ίδιο λεπτό είδαμε άλλους δυο γίγαντες να κατεβαίνουν από τον πύργο. Μας πετούσαν μεγάλες πέτρες. Μια απ' αυτές έπεσε πάνω στο πλοίο και το διέλυσε¹⁰.
- **13** Βρεθήκαμε¹¹ στη θάλασσα και κολυμπήσαμε για να σωθούμε¹². Πιαστήκαμε από ένα ξύλο και, λίγο πριν νυχτώσει, είδαμε την ακτή¹³ ενός έρημου νησιού¹⁴. Φτάσαμε μέχρι εκεί με δυσκολία.
- Είχαμε σωθεί.

8. **τυφλώνω:** κάνω κάποιον να μη βλέπει, να χάσει το φως του

9. **ουρλιάζω:** φωνάζω δυνατά

10. **διαλύω:** καταστρέφω, κάνω κομμάτια

11. **βρεθήκαμε (από το βρίσκομαι)**

12. **να σωθούμε (από το σώζομαι):** γλιτώνω, ξεφεύγω από τον κίνδυνο

 13. **η ακτή:** η παραλία

14. **το έρημο νησί:** χωρίς κατοίκους, όπου δε ζει κανένας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Τι ίδιο έκαναν ο Οδυσσέας και ο Σεβάχ;

.....
.....
.....

ΚΑΤ. 2. Τι διάβασες στην ιστορία του Οδυσσέα και τι στην ιστορία του Σεβάχ; Μήπως κάποια τα διάβασες και στις δύο;

- Ο γίγαντας έμενε σε μια σπηλιά.
- Είχε μόνο ένα μάτι.
- Όταν περπατούσε έτρεμε η γη.
- Έψησε έναν άντρα στη φωτιά και τον έφαγε.
- Έκλεισε τη σπηλιά με έναν βράχο.
- Οι άντρες τύφλωσαν τον γίγαντα.
- Ο γίγαντας ούρλιαζε από τον πόνο.

Εσύ τι θα έκανες για να γλιτώσεις από τον γίγαντα;

ΛΕΞ. 1. Μπορείς να βρεις στα δυο παραπάνω κείμενα λέξεις που έχουν σχέση με αυτές που σου δίνουμε;

σώμα



τροφές



ΛΕΞ. 2. Βρες τα αντίθετα.

πλούσιος
γίγαντας
δυσκολία
δένω
αδύνατος
μακρύς
θυμάμαι
ελαφριά
κοιμάμαι
έξοδος

ευκολία
χοντρός
βαριά
φτωχός
νάνος
λύνω
ξυπνώ
είσοδος
κοντός
ξεχνώ



ΤΟ



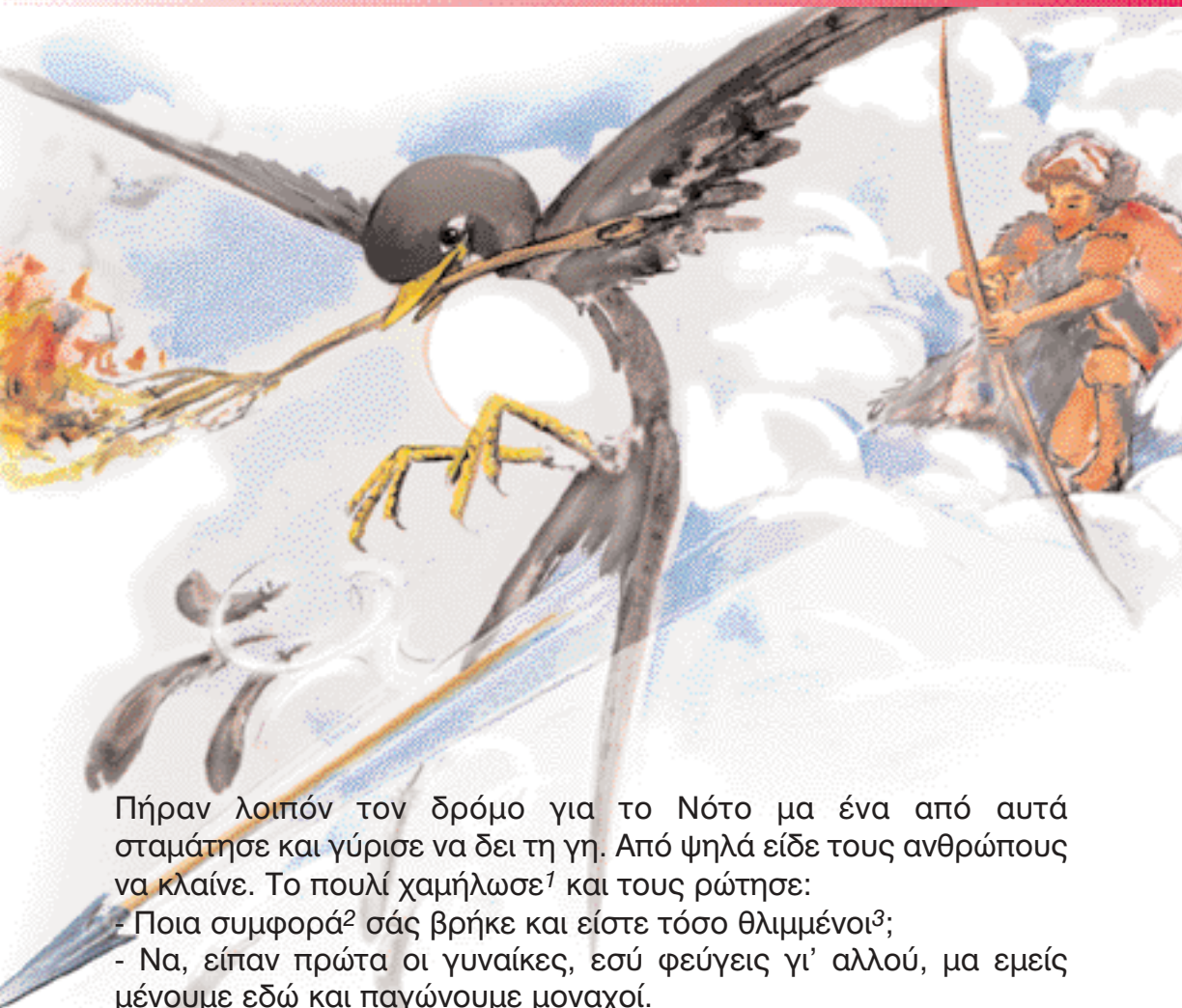
ΧΕΛΙΔΟΝΙ

και

η

ΦΩΤΙΑ

Σε λίγο έφτανε ο χειμώνας και τα χελιδόνια ήταν έτοιμα για το μεγάλο τους ταξίδι. Ξέρεις για ποιο ταξίδι ετοιμάζονται τα χελιδόνια;



Πήραν λοιπόν τον δρόμο για το Νότο μα ένα από αυτά σταμάτησε και γύρισε να δει τη γη. Από ψηλά είδε τους ανθρώπους να κλαίνε. Το πουλί χαμήλωσε¹ και τους ρώτησε:

- Ποια συμφορά² σάς βρήκε και είστε τόσο θλιμμένοι³;

- Να, είπαν πρώτα οι γυναίκες, εσύ φεύγεις γι' αλλού, μα εμείς μένουμε εδώ και παγώνουμε μοναχοί.

- Και γιατί δεν ανάβετε φωτιά; ρωτάει το χελιδόνι.

- Δεν την ξέρουμε, ψάχνουμε, είπαν οι άνθρωποι, μα δεν ξέρουμε τα μυστικά της.

«Όλη η γη να μένει χωρίς φωτιά κι ο ουρανός που την έχει να μην την δίνει...», σκέφτεται το χελιδόνι.

- Αχ! πουλάκι, πουλάκι μου, ακούγεται μια νέα γυναίκα, εσύ που ταξιδεύεις μακριά, πες μας μήπως ξέρεις πού είναι η πατρίδα της φωτιάς να πάμε να την πάρουμε;

- Καλή γυναίκα, τη φωτιά την έχει ο ουρανός και είναι δύσκολο να την πάρεις, απαντάει το πουλί.

- Πέτα, πουλί μου καλό, είπε τότε ένας γέροντας, και φέρε μας λίγη φωτιά. Σε παρακαλούμε να μας βοηθήσεις.

1. χαμηλώνω: (εδώ) κατεβαίνω

2. η συμφορά: το πρόβλημα, η μεγάλη δυστυχία

3. θλιμμένος, -η, -ο: στενοχωρημένος, -η, -ο, όχι χαρούμενος, -η, -ο



6

- Μα δεν τη δίνει εύκολα ο ουρανός, λέει το χελιδόνι.

- Τότε να την κλέψεις, προτείνει ένας άντρας. Και το πουλί πετάει και πηγαίνει στα λημέρια⁴ του Τένγκρι, του θεού του ουρανού, που έχει τη φωτιά. Περιμένει λοιπόν να πλαγιάσει⁵ ο θεός Τένγκρι και τότε, μόνο το χελιδόνι, του κλέβει τη φωτιά. Μα ο Τένγκρι ξυπνάει και αρχίζει να κυνηγάει το χελιδόνι. Μπροστά εκείνο με τη φωτιά, πίσω ο Τένγκρι με το βέλος⁶ του, μέχρι που ο θεός σημαδεύει⁷ για τα καλά το πουλί και σκίζει στα δύο⁸ την ουρά του. Όμως το χελιδόνι γλιτώνει⁹ και δίνει στους ανθρώπους τη φωτιά.

10

Από τότε τα χελιδόνια γεννιούνται με ψαλιδωτή ουρά¹⁰ και οι άνθρωποι τα αγαπούν και χαίρονται όταν αυτά τα πουλιά χτίζουν τις φωλιές¹¹ τους στις στέγες των σπιτιών τους.



7



11

4. το λημέρι: το σπίτι

5. πλαγιάζω: κοιμάμαι

6. το βέλος

7. σημαδεύω

8. σκίζω στα δύο: κόβω σε δύο μέρη/κομμάτια

9. γλιτώνω: ξεφεύγω

10. η ψαλιδωτή ουρά: ουρά που μοιάζει με ψαλίδι

11. η φωλιά



Αθηνά Παπαδάκη, «Παλιές ιστορίες του κόσμου» (Ασία), με αλλαγές



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Γιατί κλαίνε οι άνθρωποι;

- Γιατί φεύγουν τα χελιδόνια.
- Γιατί δεν έχουν φωτιά και κρυώνουν.

ΚΑΤ. 2. Τι ζητάνε από το χελιδόνι;

Να

.....

.....

ΚΑΤ. 3. Γιατί η ουρά των χελιδονιών μοιάζει με ψαλίδι; Τι λέει η ιστορία; Το πιστεύεις αυτό;

Στην πατρίδα σου έχει χελιδόνια ή άλλα πουλιά που ταξιδεύουν όταν αλλάζει ο καιρός; Ξέρεις καμιά ιστορία γι' αυτά;

Πολλοί λαοί έχουν μύθους που εξηγούν πώς βρήκαν οι άνθρωποι τη φωτιά. Οι αρχαίοι Έλληνες, για παράδειγμα, πίστευαν ότι ο Προμηθέας έκλεψε τη φωτιά από τους θεούς και την έδωσε στους ανθρώπους. Στην πατρίδα σου έχετε καμιά ιστορία για τη φωτιά; Μπορείς να την πεις με λίγα λόγια;

ΛΕΞ. 1. Πώς τα λένε αυτά στο κείμενο;

- κρυώνουμε πάρα πολύ
.....
- κάνει δικό του κάτι που δεν του ανήκει
.....
- τρέχει πίσω από κάποιον/κάτι για να το(ν) πιάσει
.....
- έρχονται στον κόσμο, στη ζωή
.....

ΛΕΞ. 2. Βρες στο κείμενο λέξεις που δείχνουν λύπη και χαρά.



.....

.....

.....

.....

.....

.....



.....

.....

.....

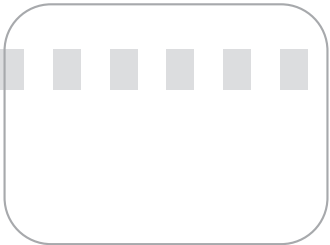
.....

.....

.....



ΤΟ ΦΕΓΓΑΡΙ ΕΠΕΣΕ ΣΤΟ ΠΗΓΑΔΙ



Ο Ναστραδίν Χότζας μπλέκεται σε αστείες ιστορίες.

Κάποια νύχτα με φεγγάρι ο Ναστραδίν Χότζας δεν μπορεί να κοιμηθεί και βγαίνει βόλτα στο περιβόλι του. Σταματάει μπροστά στο πηγάδι¹, κοιτάζει μέσα και βλέπει στο νερό το φεγγάρι... Αμάν!

Τρέχει μες στο σπίτι και φωνάζει:

- Γυναίκα, ξύπνα. Το φεγγάρι έπεσε στο πηγάδι!

Παίρνουν ένα τσιγκέλι², το δένουν σε ένα σκοινί³ και το ρίχνουν στο πηγάδι.

- Τράβα, γυναίκα, να βγάλουμε το φεγγάρι από το πηγάδι.

Τίποτα δε γίνεται.

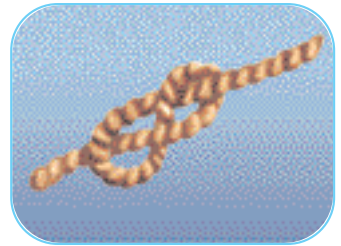
Ξαφνικά, το τσιγκέλι πιάνεται στον τοίχο του πηγαδιού.




- Γυναίκα, τράβα. Πιάσαμε το φεγγάρι...

Έι, χοπ! Έι, χοπ! Αααα! Κρατήσου, γυναίκα, πέφτουμεεε...

Το σκοινί κόβεται κι ο Χότζας με τη γυναίκα του πέφτουν στο χώμα με τα μάτια προς τον ουρανό. Βλέπουν το φεγγάρι και χαμογελούν.

- Αχ, βρε γυναίκα. Να το φεγγάρι! Κουρασθήκαμε, μα το βγάλαμε!



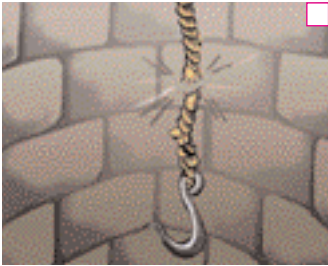
-  1. το πηγάδι
-  2. το τσιγκέλι
-  3. το σκοινί

Σ. Δημητρακόπουλος (επιμέλεια μύθων), «Ο υπέροχος Ναστραδίν Χότζας», με αλλαγές



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Τελικά τι έγινε; Μπορείς να βάλεις τα σκίτσα στη σειρά;



ΚΑΤ. 2. Αν βρήκες αστεία την ιστορία, να την πεις σε έναν φίλο σου.

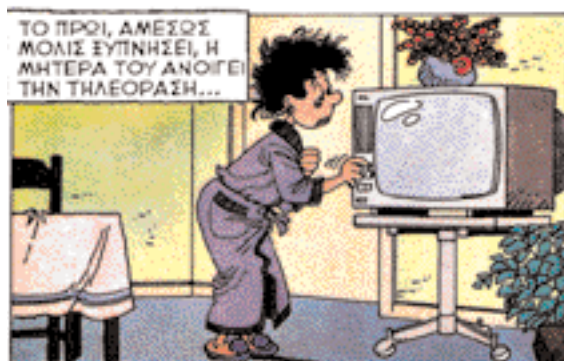
Ξέρεις άλλες ιστορίες του Ναστραδίν Χότζα;

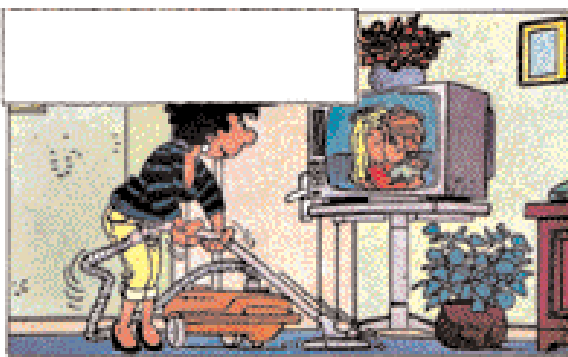
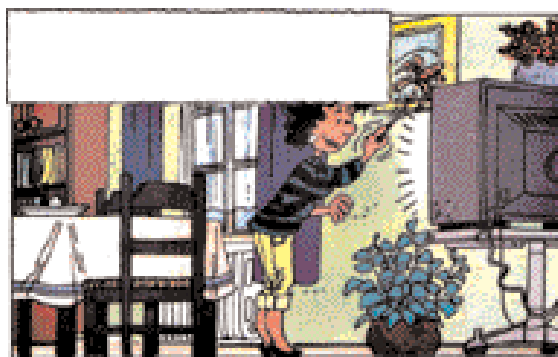
Και τώρα τι κάνουμε;



« ΟΛΟ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ... »

Τι περιμένεις να διαβάσεις στη συνέχεια;



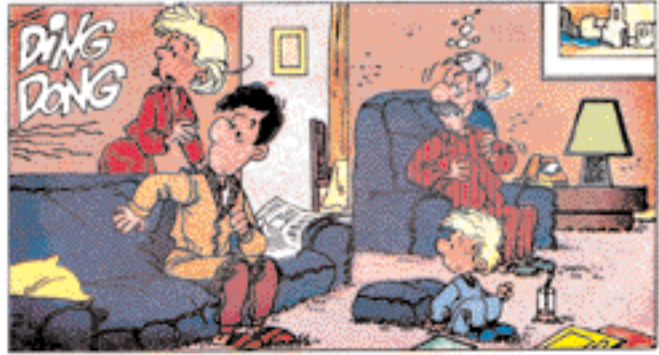


1. απίστευτο!: δεν το πιστεύω!



Ο ΜΠΑΜΠΑΣ ΤΟΥ ΑΝΟΙΓΕΙ ΤΗΝ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ² ΤΟΥ ΒΛΕΠΟΝΤΑΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ...

...ΚΑΙ Ο ΤΖΟΕΛ ΚΑΝΕΙ ΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΒΛΕΠΟΝΤΑΣ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ.



ΧΙ ΧΙ ΧΙ! ΔΕΝ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΤΟ ΠΙΣΤΕΨΩ!

ΚΑΙ ΤΙ ΚΑΝΟΥΝ ΟΤΑΝ Η ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΤΟΥΣ ΧΑΛΑΣΕΙ;

DING DONG



ΜΠΟΡΕΙΤΕ ΝΑ ΠΑΤΕ ΓΙΑ ΥΠΝΟ ΟΠΟΤΕ ΘΕΛΕΤΕ! ΘΑ ΚΛΕΙΣΟΥΜΕ ΤΗΝ ΠΟΡΤΑ ΠΙΣΩ ΜΑΣ!

ΣΣΣ! ΚΑΝΤΕ ΛΙΓΗ ΗΕΥΧΙΑ, ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ!

ΚΑΤ. 1. Μερικές εικόνες δεν είχαν λόγια. Μπορείς να συμπληρώσεις αυτές τις εικόνες με δικά σου λόγια;

ΚΑΤ. 2. Τι κάνουν ο Τζόελ και οι γονείς του όταν η τηλεόρασή τους χαλάσει;

- 2. η αλληλογραφία: τα γράμματα
- 3. επιτρέπω: αφήνω κάποιον να κάνει κάτι, του δίνω την άδεια



4. παθαίνω βλάβη στον εγκέφαλο: δεν μπορώ πια να σκέφτομαι σωστά
5. τα ψάλλω/ψέλω (σε κάποιον): μιλάω σε κάποιον πολύ αυστηρά
6. πού και πού: μερικές φορές
7. σφίγγω τα λουριά (σε κάποιον): ελέγχω κάποιον, δεν τον αφήνω να κάνει ό,τι θέλει
8. ο τύραννος: πάρα πολύ αυστηρός, σκληρός

ΚΑΤ. 1. Στην οικογένεια Σμαλά, ο πατέρας αφήνει τα παιδιά του να δουν τηλεόραση; Γιατί;

σελ. 88 ΚΑΤ. 2. Τα παιδιά τελικά κάνουν αυτό που θέλει ο πατέρας; Πώς αντιδρούν;

Διάβασε και αυτό το κείμενο. Ο πατέρας της Ματίλντα μοιάζει με τον πατέρα του Τζοελ ή με τον κύριο Σμαλά; Από πού το κατάλαβες;



Η Ματίλντα μπορούσε πια να διαβάζει γρήγορα και καλά και άρχισε να λαχταρά⁹ να διαβάσει και βιβλία. Αλλά το μόνο βιβλίο σε όλο το σπίτι ήταν κάποιο της μαμάς, που το έλεγαν «Εύκολη Μαγειρική¹⁰». Όταν το διάβασε από την αρχή μέχρι το τέλος κι έμαθε απ' έξω¹¹ όλες τις συνταγές, αποφάσισε να διαβάσει κάτι πιο ενδιαφέρον.

- Μπαμπά, είπε, θα μπορούσες να μου αγοράσεις ένα βιβλίο;
- Ένα βιβλίο; είπε εκείνος. Και τι το θέλεις εσύ το παλιοβιβλίο¹²;
- Να το διαβάσω, μπαμπά.
- Δε σου κάνει η τηλεόραση; Έχουμε μια τόσο όμορφη τηλεόραση και εσύ τώρα έρχεσαι και μου ζητάς να σου αγοράσω ένα βιβλίο; Άρχισες να γίνεσαι κακομαθημένη¹³, κορίτσι μου!

9. **λαχταρώ:** θέλω πάρα πολύ

10. «**Εύκολη Μαγειρική**»: βιβλίο με συνταγές δηλαδή με οδηγίες για να φτιάξεις φαγητά ή γλυκά

11. **μαθαίνω απ' έξω:** μαθαίνω κάτι πολύ καλά και μπορώ να το πω χωρίς το βιβλίο

12. **το παλιοβιβλίο:** το άχρηστο βιβλίο

13. **κακομαθημένος, -η, -ο:** έχει κακές συνήθειες

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Της Ματίλντας της αρέσει να διαβάζει ή να βλέπει τηλεόραση;

Εσύ τι προτιμάς; Το διάβασμα ή την τηλεόραση; Γιατί;

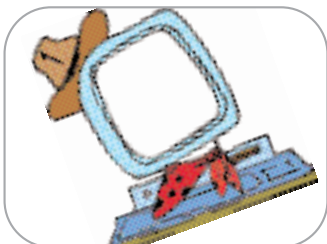


Και τώρα τι κάνουμε;

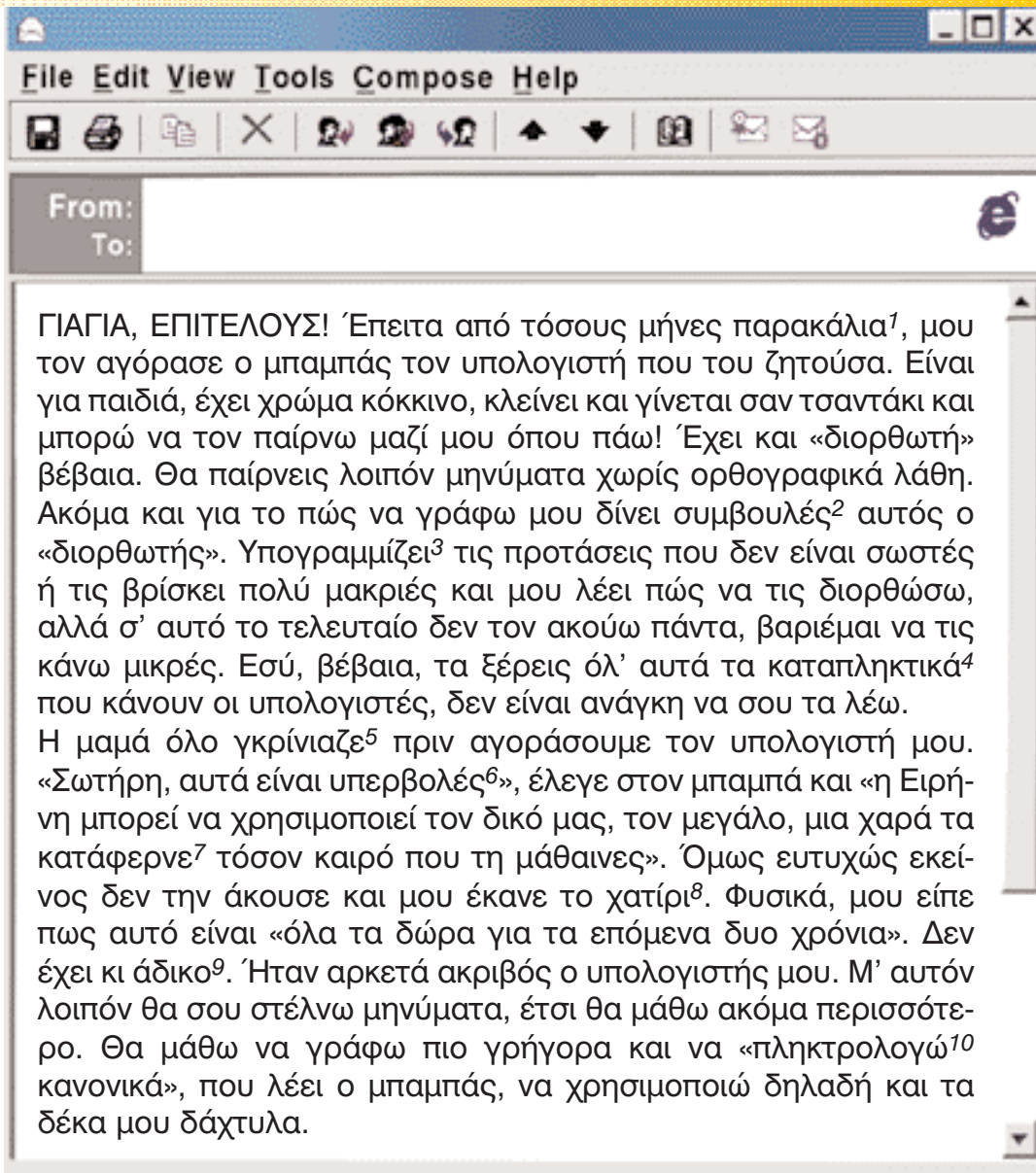


ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ

Ο ΜΠΑΜΠΑΣ ΜΟΥ ΠΗΡΕ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗ



Ξέρεις από υπολογιστές; Τι μπορείς να κάνεις με τη βοήθειά τους;



1. **τα παρακάλια**: όταν ζητώ κάτι από κάποιον με ευγενικό τρόπο
2. **δίνω συμβουλές**: λέω σε κάποιον τι πρέπει να κάνει
3. **υπογραμμίζω**: βάζω γραμμή κάτω από λέξεις ή φράσεις
4. **τα καταπληκτικά**: τα πολύ ωραία
5. **γκρινιάζω**: κάνω παράπονα για κάτι, δε συμφωνώ
6. **είναι υπερβολή**: είναι πάνω από το κανονικό/το σωστό
7. **τα καταφέρνω μια χαρά**: μπορώ να κάνω κάτι πολύ καλά
8. **κάνω το χατίρι (κάποιου)**: κάνω αυτό που θέλει κάποιος, αυτό που μου ζητάει
9. **δεν έχω άδικο**: έχω δίκιο
10. **πληκτρολογώ**: γράφω στον υπολογιστή

ΚΑΤ. 1. Τι μπορεί να κάνει η Ειρήνη με τη βοήθεια του υπολογιστή; Βάλε ένα ✓ μόνο σε αυτά που διάβασες.

Η Ειρήνη μπορεί να

- παρακολουθεί τα μαθήματα του σχολείου από το σπίτι της.
- στέλνει μηνύματα στη γιαγιά της.
- διορθώνει τα λάθη της.
- βρίσκει έτοιμες τις απαντήσεις για τις εργασίες της.
- μιλάει με τους αγαπημένους της τραγουδιστές.

Σκέψου: τι δεν μπορεί να κάνει ένας υπολογιστής που θα ήθελες να κάνει;

Ξέρεις να χρησιμοποιείς υπολογιστή; Μπορείς να βρεις στο Διαδίκτυο (Internet) διευθύνσεις (www...) που να μας δίνουν φωτογραφίες και πληροφορίες για τη χώρα σου;

.....

.....

ΛΕΞ. 1. Ποια είναι τα μέρη ενός υπολογιστή; Γράψε το σωστό αριθμό δίπλα σε κάθε μέρος.



- ο εκτυπωτής:** τυπώνει στο χαρτί αυτά που γράφουμε στον υπολογιστή
- το πληκτρολόγιο:** πατάμε τα πλήκτρα όταν θέλουμε να γράψουμε κάτι.
- η οθόνη:** φέρνει μπροστά στα μάτια μας ό,τι θέλουμε να δούμε.
- το ποντίκι:** κινεί τον δείκτη ↖ στην οθόνη
- ο σκληρός δίσκος:** σε αυτόν σώζουμε πληροφορίες που δεν θέλουμε να χάσουμε
- το ηχείο:** με αυτό ακούμε τραγούδια ή άλλους ήχους

«Μικρός οδηγός για αρχάριους»

1. Ο υπολογιστής δουλεύει μόνο με ηλεκτρικό ρεύμα ή μπαταρίες.
2. Ακολουθεί τις εντολές που του δίνεις.
3. Κάνει τα πάντα πάρα πολύ γρήγορα.
4. Μπορεί να δουλεύει συνέχεια και δεν κουράζεται καθόλου.
5. Μπορεί να κάνει ξανά και ξανά το ίδιο πράγμα και δεν παραπονιέται.
6. Θυμάται όλα όσα γράφεις.

Και τώρα τι κάνουμε;



ΩΡΑ ΓΙΑ ΠΟΔΗΛΑΤΟ

Ο Γιώργος ζει στη Γερμανία περίπου τρία χρό-
νια. Όλα είναι διαφορετικά στη Γερμανία και του
 λείπει η ζωή στην πατρίδα του, την Ελλάδα. Όμως
 περνάει όμορφα παρά με τον φίλο του τον Πάνο.

Τα Σαββατοκύριακα εδώ στη Γερμανία περνάνε διαφορετικά. Εδώ βέβαια όλη η ζωή είναι διαφορετική. Όχι μόνο τα Σαββατοκύριακα. Πολλές φορές όμως μου λείπει το σινεμά όπου πήγαινα με τους φίλους μου, μου λείπουν οι ταβέρνες και τα ζαχαροπλαστεία που τρώγαμε τις Κυριακές τα μεσημέρια, ή ακόμα οι επισκέψεις σε θείους και θείες και τα παιχνίδια με τα ξαδέρφια μου. Μερικές φορές μου λείπει ακόμα και η φασίνα¹ που έκανε η μητέρα μου το Σάββατο, όταν άνοιγε τις πόρτες και τα παράθυρα στο σπίτι και τίναζε² κουβέρτες, σεντόνια και χαλιά.

Εδώ όμως βρήκα και κάνω κάτι άλλο. Κάτι που δε μπορούσα να το κάνω στην Αθήνα. Κάθε Σάββατο παίρνω το ποδήλατό μου και αρχίζω τις μακρινές βόλτες παρέα με τον Ρούντι, το σκύλο μου. Λέω στη μητέρα μου ότι θα πάω στον Πάνο να παίξουμε. Το ίδιο λέει κι αυτός για μένα στη δική του μητέρα.

Ο Πάνος είναι ο πιο καλός μου φίλος, ο κολλητός μου. Τρία χρόνια μαζί, διπλανοί στο θρανίο, φέτος χωρίσαμε... Με τον Πάνο, λοιπόν, βρισκόμαστε κάθε Σαββατοκύριακο, πολλές φορές και μεσοβδόμαδα³.

2



1. **κάνω φασίνα:** καθαρίζω το σπίτι

2. **τινάζω**

3. **μεσοβδόμαδα:** στα μέσα της εβδομάδας





5 Άλλοτε⁴ παίζουμε, άλλοτε τρώμε ο ένας στο σπίτι του άλλου και διαβάζουμε. Αυτό που μας αρέσει όμως πιο πολύ είναι να παίρνουμε τα ποδήλατά μας και να πηγαίνουμε μακριά από την πόλη.

8 Εκεί βγαίνουμε από την κεντρική οδό και ακολουθούμε ένα μικρό δρομάκι που μας οδηγεί στο δάσος και γίνεται όλο και πιο ανώμαλο⁵.

Σ' αυτές τις βόλτες, μας ακολουθούν ο Ρούντι και ο Μακ, οι σκύλοι μας. Πότε πάνε από πίσω μας, πότε⁶ τρέχουν μπροστά και χάνονται,

9 κυνηγώντας ο ένας τον άλλο. Τότε κι εμείς βάζουμε τα δυνατά⁷ μας να τους φτάσουμε. Σηκωνόμαστε από τις σέλες⁸ και κάνουμε ορθοπεταλιά⁹, προσπαθώντας να συναγωνιστούμε¹⁰ ποιος θα φτάσει πρώτος στο δάσος. Κάθε φορά ακολουθούμε διαφορετικό δρόμο γιατί δε θέλουμε να βλέπουμε συνέχεια τα ίδια μέρη.

4. **άλλοτε:** μερικές φορές

5. **ανώμαλο δρομάκι:** μικρός δρόμος με πολλές λακούβες και πέτρες

6. **πότε ... πότε:** μερικές φορές... άλλες φορές

7. **βάζω τα δυνατά μου:** προσπαθώ πάρα πολύ

8. **η σέλα**

9. **κάνω ορθοπεταλιά**

10. **συναγωνίζομαι:** κάνω αγώνα με κάποιον

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Τι του λείπει του Γιώργου, όταν θυμάται την πατρίδα του; Διάβασε ξανά το κείμενο και βάλε ένα ✓ σε αυτά που του λείπουν.

- το σινεμά
- τα πατίνια
- το φαγητό στις ταβέρνες
- τα παιχνίδια με τα ξαδέρφια του
- η κατασκήνωση
- το σκι
- οι επισκέψεις σε θείους και θείες
- η φασίνα της μαμάς

ΚΑΤ. 2. Τι διαφορετικό κάνει τώρα που δεν μπορούσε να κάνει στην Ελλάδα;

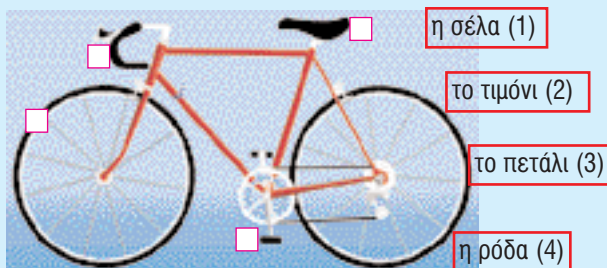
ΚΑΤ. 3. Τι καταλαβαίνεις για το μέρος που ζούσε στην Ελλάδα; Ζούσε σε πόλη ή σε χωριό;

Ξέρεis ποδήλατο; Ποιος σε έμαθε να κάνεις ποδήλατο;

Τι σου αρέσει πιο πολύ; Το σκέιτμπορντ ή το ποδήλατο; Τι διαφορετικό κάνεις με το σκέιτμπορντ και τι με το ποδήλατο;



ΛΕΞ. 1. Μπορείς να βάλεις κάθε μέρος του ποδηλάτου στη σωστή θέση;



ΛΕΞ. 2. Σε κάθε ομάδα μια λέξη δεν ταιριάζει με τις άλλες. Ποια είναι αυτή;

σέλα, πετάλι, εκτυπωτής, ρόδα, τιμόνι
κουβέρτα, σεντόνι, παντελόνι, μαξιλάρι
σινεμά, ζαχαροπλαστείο, θέατρο, υπολογιστής, ταβέρνα



Μπριφ,

Μπρουφ,

Μπραφ



Πρόσεξε τον τίτλο και την εικόνα. Τι μπορεί να σημαίνει «μπριφ, μπρουφ, μπραφ»;

- Τα ονόματα των παιδιών;
 - Ένα φανταστικό παιχνίδι;
 - Ένα αστείο που λέει ο παππούς στη γιαγιά.;
- Μήπως έχεις καμιά άλλη ιδέα;

Μπορεί να είναι

Δυο παιδιά, στην ησυχία της αυλής, παίζουν και προσπαθούν να φτιάξουν μια δική τους γλώσσα για να μπορούν να μιλούν μεταξύ τους, χωρίς οι άλλοι να καταλαβαίνουν τίποτα.

- Μπριφ, μπραφ, είπε το πρώτο.

- Μπραφ, μπροφ, απάντησε το δεύτερο. Και γέλασαν δυνατά.

Σ' ένα μπαλκόνι του πρώτου ορόφου είναι ένας ηλικιωμένος¹ καλός κύριος που διαβάζει εφημερίδα, και στο απέναντι παράθυρο μια ηλικιωμένη κυρία, ούτε καλή, ούτε κακιά.

- Τι ανόητα² είναι αυτά τα παιδιά! είπε η κυρία.

Αλλά ο καλός κύριος δεν ήταν σύμφωνος:

- Εγώ δε βρίσκω! είπε.

- Μη μου πείτε ότι καταλάβατε τι είπαν;

- Κι όμως τα κατάλαβα όλα. Το πρώτο είπε: τι ωραία μέρα! Το δεύτερο απάντησε: αύριο θα 'ναι ακόμα πιο ωραία!

Η κυρία δεν είπε τίποτα, γιατί τα παιδιά άρχισαν πάλι να μιλάνε τη γλώσσα τους.

- Μαράσκι, μπαραμπάσκι, πιπιριμόσκι, είπε το πρώτο.

- Μπρουφ, απάντησε το δεύτερο. Και να πάλι γέλια και τα δυο.

- Μη μου πείτε ότι καταλάβατε και τώρα, φώναξε θυμωμένη η ηλικιωμένη κυρία.

- Κι όμως τα κατάλαβα όλα, απάντησε χαμογελώντας ο ηλικιωμένος κύριος. Το πρώτο είπε: πόσο τυχερά είμαστε που βρισκόμαστε στον κόσμο! Και το δεύτερο απάντησε: ο κόσμος είναι πολύ ωραίος!

- Μα είναι ωραίος στ' αλήθεια; είπε η ηλικιωμένη κυρία.

- Μπριφ, μπρουφ, μπραφ! απάντησε ο ηλικιωμένος κύριος.



1. ηλικιωμένος, -η: αυτός που είναι μεγάλος, -η στην ηλικία, όχι νέος, -α

2. ανόητος, -η, -ο: δεν είναι έξυπνος, -η, -ο, είναι ηλίθιος, -α, -ο, χαζός, -ή, -ό

ΚΑΤ. 1. Σωστό ή Λάθος;

- Τα παιδιά φτιάχνουν μια δική τους γλώσσα.
- Ο παππούς και η γιαγιά είναι παντρεμένοι.
- Ο παππούς καταλαβαίνει αυτά που λένε τα παιδιά.
- Η γιαγιά δεν καταλαβαίνει τίποτα.
- Της γιαγιάς της αρέσει το παιχνίδι των παιδιών.
- Ο παππούς μιλάει κι αυτός στο τέλος την ίδια γλώσσα με τα παιδιά.

Σ Λ

ΚΑΤ. 2. Γιατί τα παιδιά φτιάχνουν μια δική τους γλώσσα;

.....

.....

.....

Έπαιξες μικρός κανένα παιχνίδι που μοιάζει με αυτό που διάβασες;
Αν ναι, μπορείς να το περιγράψεις;

Διάλεξε τρεις γραμμές από το κείμενο, όποιες θέλεις εσύ. Βάλε μπροστά από κάθε συλλαβή κάθε λέξης το -κι,
πχ: παιδιά: κι-παι-κι-διά. Τώρα ξαναδιάβασε τις γραμμές που διάλεξες με αυτό τον τρόπο. Δεν θα καταλάβει κανείς. Αυτά στα ελληνικά τα λέμε κορακίστικα γιατί μοιάζουν με τη γλώσσα του κόρακα⁴. Είναι ένας καλός τρόπος για να μην καταλαβαίνουν οι άλλοι τι λέτε.



 4. ο κόρακας

Ας παίξουμε...

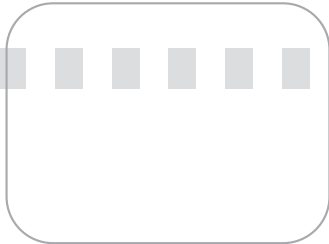
Ένας από εσάς κάνει τον τουρίστα που μπαίνει σ' ένα μαγαζί για ν' αγοράσει κάτι. Όμως δε μιλάει ελληνικά και πρέπει να δείξει τι θέλει! Μία τσίχλα, μια φέτα ζαμπόν, ένα βιβλίο... Μπορεί να είναι οτιδήποτε! Έχετε μόνο ένα λεπτό για να βρείτε τι ζητάει ο φίλος σας.
Γρήγορα, γρήγορα, ο χρόνος περνάει!



Για φαντάσου...



ΟΤΑΝ ΣΤΟ ΜΙΛΑΝΟ ΕΒΡΕΧΕ ΚΑΠΕΛΑ



Τρελός είναι αυτός ο συγγραφέας;
Περίεργο, τι θέλει να πει;
Να δούμε ποια εξήγηση θα δώσει....

Ένα πρωί, ο κύριος Μπιανκίνι πήγαινε στην τράπεζα για μια δουλειά. Ήτανε μια όμορφη μέρα, με καθαρό ουρανό, πράγμα παράξενο για Νοέμβρη. Ο κύριος Μπιανκίνι ήτανε πολύ χαρούμενος, περπατούσε με γρήγορο βήμα και τραγουδούσε: «Τι όμορφη μέρα, τι όμορφη μερούλα, λάμπει ο ήλιος χωρίς βροχούλα...»

Μα εκεί που τραγουδούσε, σταμάτησε ξαφνικά και έμεινε στη θέση του κοιτάζοντας με ανοιχτό το στόμα προς τον ουρανό. Ένας περαστικός¹ έπεσε πάνω του και του είπε θυμωμένος.

- Δεν πας πουθενά αλλού να χαζέψεις τα σύννεφα; Πρόσεχε τουλάχιστον πώς περπατάς!

- Μα εγώ δεν περπατάω, στέκομαι... Για κοίτα.

- Τι να κοιτάξω; Δεν έχω καιρό για χάσιμο. Πού να κοιτάξω; Ποπό! Μωρέ τι είναι αυτό;

- Δεν σου τα έλεγα; Τι έχεις να πεις τώρα;

- Καπέλα! Πέφτουν καπέλα...

Πραγματικά από το γαλανό ουρανό έπεφτε μια βροχή από καπέλα... Όχι ένα καπέλο, όχι δύο καπέλα, μα εκατό, χίλια, δέκα χιλιάδες καπέλα που πέφτανε πολλά μαζί από τον ουρανό. Ανδρικά, γυναικεία, καπέλα με φτερό, με λουλούδια, τζόκεϊ, κράνη, μπερέδες, σκούφοι²... Κι ύστερα ο κύριος Μπιανκίνι, εκείνος ο άλλος κύριος ο περαστικός, γυναίκες και άντρες σταμάτησαν και άρχισαν να κοιτάζουν προς τον ουρανό. Ακόμα, το παιδί του φούρναρη και ο τροχονόμος και ο οδηγός του τραμ νούμερο ένα και του τραμ δεκαοχτώ κι εκείνος του τραμ δεκαέξι... όλοι κοιτάζανε προς τον ουρανό. Κατεβαίνανε οι οδηγοί από τα τραμ και οι επιβάτες³ κοιτάζανε ψηλά και λέγανε:

1. ο περαστικός: περνά από κάπου

2. ανδρικά, γυναικεία, καπέλα με φτερό, με λουλούδια, τζόκεϊ, κράνη, μπερέδες, σκούφοι:

3. ο επιβάτης: αυτός που πηγαίνει κάπου με λεωφορείο, τρένο, τρόλεϊ, τραμ ή άλλο μέσο





- - Θαύμα!
- - Ποτέ δεν ξανάγινε κάτι τέτοιο!
- - Μπα, είναι κόλπο του φούρναρη.
- - Τι σχέση έχει το ψωμί με τα καπέλα;
- - Τότε θα είναι διαφήμιση για το μαντολάτο⁴.
- - Μας έπρηξες⁵! Όλο το φαγητό έχεις στο μυαλό σου⁶. Τα καπέλα όμως δεν τρώγονται.
- - Μοιάζουνε καπέλα. Μα ρωτάς αν κάθονται στο κεφάλι;
- - Εσύ το καπέλο σου το φοράς στη μύτη;
- Έπειτα οι κουβέντες⁷ σταμάτησαν. Τα καπέλα άρχισαν να πέφτουνε κάτω στο πεζοδρόμιο, στο δρόμο, πάνω στ' αυτοκίνητα, μερικά μπαίνανε από τα παράθυρα μέσα στα τραμ, άλλα πέφτανε κατευθείαν μέσα στα μαγαζιά. Ο κόσμος τα έπαιρνε κι άρχισε να τα δοκιμάζει⁸.
- - Μου είναι λίγο μεγάλο.
- - Δοκίμασε και αυτό εδώ, κύριε Μπιανκίνι .
- - Μα είναι γυναικείο!
- - Δωσ' το στη γυναίκα σου.
- - Έχει απάνω ολόκληρο κήπο με λουλουδία!
- - Μια φορά εγώ δεν πάω στη δουλειά με γυναικείο καπέλο.
- - Δώστε το μου εμένα, κάνει για τη γιαγιά μου.
- - Είναι καλό για την αδερφή μου.
- - Εγώ το βρήκα πρώτος!
- - Όχι, εγώ!

4. το μαντολάτο: ένα είδος γλυκού

5. μας έπρηξες: μας κούρασες

6. έχω στο μυαλό μου: σκέφτομαι

7. οι κουβέντες: τα λόγια

8. δοκιμάζω καπέλα (ρούχα,...): τα φοράω για να δω αν μου πάνε



Κάποιοι μαζέψανε από τρία τέσσερα καπέλα, ένα για κάθε μέλος⁹ της οικογένειάς τους... Κι όσο ο κόσμος μάζευε, τόσο ο ουρανός έβρεχε καπέλα. Γέμισε όλος ο τόπος... Ο κύριος Μπιανκίνι κρατούσε στα χέρια του δεκαεφτά καπέλα και δεν ήθελε να φύγει.

- Βροχή από καπέλα δεν πέφτει κάθε μέρα. Πρέπει να πάρει κανείς αρκετά για όλη του τη ζωή. Άλλωστε στην ηλικία μου το κεφάλι μου δε μεγαλώνει άλλο...

- Μάλλον θα μικρύνει¹⁰.

- Γιατί να μικρύνει; Τι θες να πεις; Πως θα χάσω το μυαλό μου;

- Έλα τώρα, κουβέντα να γίνεται...

Και τα καπέλα πέφτανε βροχή... Ένα έπεσε στο κεφάλι του τροχονόμου. Ήταν ένα καπέλο στρατηγού¹¹ και όλοι είπανε πως θα του φέρει γούρι¹² και πως γρήγορα θα πάρει προαγωγή¹³.

11



Και μετά τι έγινε; Μπορείς να μαντέψεις το τέλος;




9. **το μέλος:** ανήκει σε μία ομάδα

10. **θα μικρύνει (από το μικραίνω):** γίνομαι μικρός, -ή, -ό


11. **ο στρατηγός**

12. **φέρνω γούρι:** φέρνω τύχη


13. **παίρνω προαγωγή:** παίρνω πιο καλή θέση και πιο πολλά λεφτά στη δουλειά μου



1ο τέλος: Ύστερα από μία ώρα, στο αεροδρόμιο της Φρανκφούρτης στη Γερμανία έφτασε ένα τεράστιο αεροπλάνο της «Αλιτάλια» που έφερε καπέλα απ' όλο τον κόσμο για μια πολύ παράξενη έκθεση: τη Διεθνή Έκθεση Καπέλου¹⁴... Αλλά τα μόνα καπέλα που είχε το αεροπλάνο για την έκθεση στη Γερμανία ήταν τα καπέλα που φορούσαν ο πιλότος και τα άλλα μέλη του πληρώματος¹⁵. Έτσι εξηγείται η βροχή από καπέλα που έπεσαν στο Μιλάνο!



2ο τέλος: Εκείνη τη μέρα έβρεχε καπέλα. Την άλλη μέρα έβρεχε ομπρέλες. Την άλλη κουτιά με σοκολατάκια. Κι ύστερα έβρεχε ψυγεία, γραβάτες, καραμέλες... τέλος έβρεχε χριστουγεννιάτικα δέντρα. Η πόλη και τα σπίτια γέμισαν με όλα αυτά τα καλά. Οι καταστηματάρχες¹⁶ τραβούσαν τα μαλλιά τους, γιατί περίμεναν τις γιορτές για να πουλήσουν.



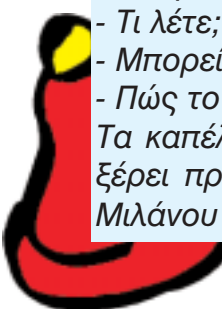
3ο τέλος: Έβρεχε καπέλα στις τέσσερις το απόγευμα. Εκείνη την ώρα στην πλατεία έγινε ολόκληρο βουνό από καπέλα. Στις τέσσερις και ένα λεπτό φύσηξε δυνατός αέρας. Τα καπέλα άρχισαν να τρέχουν στους δρόμους και μετά να ανεβαίνουν ψηλά στον ουρανό.

- Φεύγουμε, φεύγουμε.

- Τι λέτε;

- Μπορεί να πάνε στη Ρώμη.

- Πώς το ξέρετε; Το είπανε τα ίδια;



Τα καπέλα πετούσαν πια πάνω από τις στέγες και κανείς δεν ξέρει προς τα πού πήγαν. Πάντως, οι καταστηματάρχες του Μιλάνου που πουλούσανε καπέλα ανάσαναν¹⁷!

14. η Διεθνής Έκθεση Καπέλου: όταν παρουσιάζονται σε έναν χώρο καπέλα απ' όλο τον κόσμο

15. το πλήρωμα: που εργάζονται σε αεροπλάνο ή σε καράβι

16. ο καταστηματάρχης: έχει δικό του κατάστημα/μαγαζί

17. ανασαίνω: (εδώ) νιώθω καλά

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Τι νομίζεις πως σκέπτεται ο συγγραφέας για κάθε τέλος; Βάλε τον αριθμό του τέλους στο σωστό σύννεφο.

Είναι καλό αλλά δεν εξηγεί πώς έπεσε εκείνη η βροχή από καπέλα.

Είναι όλο μυστήριο.

Είναι πολύ συνηθισμένο.



Εσύ ποιο τέλος προτιμάς; Γιατί;

ΚΑΤ. 1. Με ποια σειρά πρέπει να διαβάσεις τις προτάσεις για να καταλάβεις την ιστορία;

- Ξαφνικά σταματάει και κοιτάζει με ανοιχτό το στόμα στον ουρανό.
- Ο κύριος Μπιανκίνι μαζεύει αρκετά καπέλα.
- Χιλιάδες καπέλα πέφτουν από τον ουρανό.
- Ο κύριος Μπιανκίνι πηγαίνει χαρούμενος στην τράπεζα για κάποια δουλειά.
- Όλοι αρχίζουν να δοκιμάζουν καπέλα.
- Κανείς δεν καταλαβαίνει γιατί συμβαίνει αυτό.

ΚΑΤ. 2. Διάβασε ξανά το κείμενο και βρες το σωστό.

- Τι εποχή είναι;

- Χειμώνας
- Καλοκαίρι
- Άνοιξη

- Τι καιρό κάνει;

- Βρέχει.
- Έχει καλό καιρό.
- Έχει συννεφιά.

- Οι άνθρωποι μένουν έκπληκτοι γιατί...

- ο κύριος Μπιανκίνι τραγουδάει μόνος του στο δρόμο.
- ο τροχονόμος φοράει καπέλο στρατηγού.
- πρώτη φορά βλέπουν βροχή από καπέλα.

- Κάποιοι περαστικοί τσακώνονται γιατί...

- δεν βρίσκουν καπέλο στο μέγεθός τους.
- θέλουν να πάρουν το ίδιο καπέλο.
- τα καπέλα είναι λίγα.

- Ο κύριος Μπιανκίνι μαζεύει πολλά καπέλα...

- για να δώσει και στους γείτονές του.
- γιατί φοβάται ότι θα μεγαλώσει το κεφάλι του.
- για να έχει αρκετά για όλη του τη ζωή.



ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΛΕΞ. 1. Ποπό καπέλα! Ξέρεις πώς λέγεται το καθένα;

- 1.- το καπέλο με φτερό
- 2.- το καπέλο με λουλουδία
- 3.- το τζόκεϊ
- 4.- το κράνος
- 5.- ο μπερές
- 6.- ο σκούφος



Στα παλιά χρόνια οι περισσότεροι φορούσαν καπέλο και κυρίως οι γυναίκες.

Σήμερα οι τραγουδιστές της ραπ μουσικής, και όχι μόνο, φοράνε σκούφους ή ανάποδα τζόκεϊ¹⁸.
Να βρεις φωτογραφίες από περιοδικά με παλιά και μοντέρνα καπέλα.

Τι καπέλα συνηθίζετε να φοράτε στη χώρα σου; Μπορείς να τα ζωγραφίσεις;

18



 18. ανάποδα τζόκεϊ

Για φαντάσου...



ΜΑΝΤΕΨΕ

ΠΘΙΘΣ

Η Νίνα και ο ξάδερφός της, ο Μαξ, περπατούν στο δρόμο και συζητούν για μια εκπομπή που είδαν στην τηλεόραση.

- Η εκπομπή για τα UFO¹ ήταν πολύ καλή, ε Μαξ; Το πιο ενδιαφέρον, νομίζω, ήταν ότι τα είδαν πρώτη φορά το 1800!

- Μου είναι δύσκολο να πιστέψω ότι υπάρχουν UFO. Αλήθεια, εσύ πιστεύεις τέτοια πράγματα; Η Νίνα ήταν έτοιμη να απαντήσει, όταν ξαφνικά άκουσαν μια δυνατή φωνή από το σπίτι του προπονητή², του κυρίου Θόρτον. Αμέσως έτρεξαν και τον βρήκαν στον κήπο του.

- Πόπο χάλια! Κοιτάξτε! Κάποιος ξεριζωσε³ τις τριανταφυλλιές⁴ μου, φώναζε ο κύριος Θόρτον δείχνοντας κάτω στο χώμα.

- Είναι φοβερό! Ποιος μπορεί να έκανε κάτι τέτοιο; ρώτησε η Νίνα.

Ο κύριος Θόρτον δεν ήξερε τι να πει. Άφησα στον πάγκο⁵ τρεις από τους πιο καλούς παίκτες της ομάδας γιατί έκαναν κοπάνα⁶ από την προπόνηση. Θύμωσαν πολύ μαζί μου.

- Αν θυμάμαι καλά, τιμώρησες τον Σαμ Κάρτλαντ, τον Μάικ Μπρουκς και τον Άλεξ Άβερι.

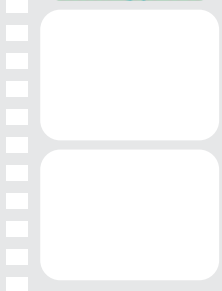
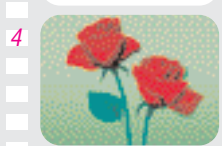
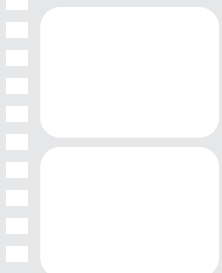
- Και έχασες στον αγώνα, πρόσθεσε⁷ ο Μαξ.

- Έτσι έγινε.

- Είμαι σίγουρη ότι το έκανε ένας από αυτούς, είπε η Νίνα. Τι λες, Μαξ;

- Θα δούμε. Ο προπονητής είπε ότι οι τριανταφυλλιές ήταν εντάξει όταν κοίταξε στις εννιά το πρωί. Αλλά λίγο μετά τις δέκα τις βρήκε ξεριζωμένες.

- Ψάχνουμε λοιπόν να βρούμε ποιος το έκανε από τις εννιά μέχρι τις δέκα.



1. το UFO

2. ο προπονητής: *γυμνάζει αθλητές, ετοιμάζει μια ομάδα για τους αγώνες*

3. ξεριζώνω: *βγάζω από τη ρίζα*

4. η τριανταφυλλιά

5. αφήνω στον πάγκο: *δεν αφήνω κάποιον να παίξει σε αγώνα, τιμωρώ*

6. κάνω κοπάνα: *δεν πηγαίνω στην προπόνηση χωρίς να έχω άδεια/χωρίς να ρωτήσω*

7. προσθέτω: *λέω κάτι ακόμα*



- Κοίτα, να και ο Άλεξ Άβερι! Κάθεται στην καφετέρια.
- Ο Άλεξ τους είδε όταν μπήκαν μέσα και τους χαιρέτησε.
- Τι γίνεται, παιδιά;
- Γεια. Πώς τα πας; Δε σε είδαμε στον αγώνα.
- Ήταν κρίμα. Αλλά, νομίζω, ο προπονητής δεν μπορούσε να κάνει κάτι άλλο.
- Πού ήσουν το πρωινό; ρώτησε η Νίνα.
- Είμαι εδώ από τις εννιά. Έτσι δεν είναι Έιμι; είπε γυρίζοντας προς το κορίτσι του.
- Α, ναι. Με βοήθησες να κουβαλήσω εκείνο το μεγάλο κουτί.
- Δεν ήσουν, λοιπόν, κοντά στο σπίτι του προπονητή σου; ρώτησε ο Μαξ.
- Ο Άλεξ τον κοίταξε έκπληκτος.
- Όχι, δε θύμωσα μαζί του, αλλά δε θέλω και να τον δω.
- Όταν έφυγαν, η Νίνα και ο Μαξ πήγαν στο σπίτι του Σαμ Κάρτλαντ.
- Τι θέλετε εσείς οι δύο; είπε απότομα ο Σαμ όταν τους είδε.
- Ε, ηρέμησε, Σαμ, είπε ο Μαξ. Μπορούμε να σου μιλήσουμε;
- Βεβαίως, ελάτε μέσα, είπε κλείνοντας το βίντεο που έπαιζε εκείνη την ώρα. Έβλεπα κάποιες ταινίες με αγώνες.
- Θέλουμε να σε ρωτήσουμε τι έκανες από τις εννιά μέχρι τις δέκα σήμερα το πρωί, είπε η Νίνα.
- Ήμουν εδώ και παρακολουθούσα εκείνη την εκπομπή⁸ για τα UFO.
- Ήταν πολύ ωραία εκπομπή, είπε η Νίνα. Θυμάσαι εκείνον τον νεαρό από το Ρόζγουελ, που έλεγε ότι τον είχαν απαγάγει⁹ UFO;



8. παρακολουθώ την εκπομπή: βλέπω την εκπομπή στην τηλεόραση

9. είχαν απαγάγει (από το *απάγω*): παίρνω κάποιον με τη βία χωρίς να το θέλει

- Ναι, ναι, γέλασε ο Σαμ. Εκείνον με τα φουντωτά μαλλιά¹⁰. Και εκείνος ο πιλότος, ο Κένεθ Άρνολντ, ήταν ο πρώτος που είπε ότι είδε UFO το 1947.

- Πολύ ενδιαφέρον, είπε ο Μαξ προσπαθώντας να μην δείξει ότι βαριέται. Αλλά πρέπει να φύγουμε.

- Ίσως μπορούμε να βρούμε τον Μάικ Μπρουκς που δουλεύει στο γυμναστήριο, πρότεινε η Νίνα την ώρα που φεύγανε.

- Δεν αποκλείεται, συμφώνησε ο Μαξ.

Τον βρήκαν να τρέχει στο διάδρομο γυμναστικής¹¹. Ε, εσείς! Θέλετε να μου κάνετε παρέα;

- Όχι τώρα, είπε ο Μαξ. Αλήθεια τι έκανες το πρωί από τις εννιά μέχρι τις δέκα;

- Εδώ ήμουνα. Μπορείς να ρίξεις μια ματιά¹² και στον υπολογιστή¹³. Γιατί ρωτάς;

- Είμαι πολύ περιέργη, είπε η Νίνα και με ένα χαμόγελο κοίταξε στον υπολογιστή που ήταν πάνω στο γραφείο κοντά στην είσοδο. Πραγματικά, ο Μάικ ήταν στο γυμναστήριο από τις εννιά παρά πέντε.

- Πολύ ωραία, τώρα! άρχισε να γκρινιάζει η Νίνα. Όλοι φαίνονται εντάξει.

- Εγώ δεν είμαι τόσο σίγουρος γι' αυτό, είπε ο Μαξ.....

10



11



10. τα φουντωτά μαλλιά



11. ο διάδρομος γυμναστικής

12. ρίχνω μια ματιά: κοιτάζω

13. ο υπολογιστής: το κομπιούτερ

Από το [www. MysteryNet.com](http://www.MysteryNet.com)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Ποιον έχει στο μυαλό του ο Μαξ; Πώς το κατάλαβε;

- τον Άλεξ Άβερι
- τον Σαμ Κάρτλαντ
- τον Μάικ Μπρουκς

ΚΑΤ. 2. Θέλεις βοήθεια; Διάβασε ξανά το κείμενο και βρες το σωστό.

- Η Νίνα και ο Μαξ είδαν στην τηλεόραση μια εκπομπή για...
- τα αεροπλάνα.
 - τα UFO.
 - τα αερόστατα.

Στην εκπομπή είπαν ότι τα είδαν για πρώτη φορά το...

- 1800.
- 1947.
- 1900.

Ο κύριος Θόρτον, ο προπονητής, είναι θυμωμένος γιατί κάποιος...

- έσπασε τα τζάμια του σπιτιού του.
- έκλεψε το αυτοκίνητό του.
- ξερίζωσε τις τριανταφυλλιές του.

Αυτό έγινε...

- 9 με 10 το βράδυ.
- 9 με 10 το πρωί.
- 8 με 9 το πρωί.

ΚΑΤ. 3. Τι λένε ότι έκαναν εκείνη την ώρα ο Άλεξ Άβερι, ο Σαμ Κάρτλαντ και ο Μάικ Μπρουκς;

- Ο Άλεξ Άβερι
 - Ο Σαμ Κάρτλαντ
 - Ο Μάικ Μπρουκς
- ήταν στο γυμναστήριο.
 - ήταν στην καφετέρια.
 - έβλεπε ταινίες στο σπίτι του.

Μπορείς τώρα να βρεις ποιος το έκανε;

.....

.....

.....

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 4. Αν πάλι είναι δύσκολο, μια τελευταία βοήθεια!

Μαξ: Νίνα, δε μου είπες ότι είδαν τα UFO πρώτη φορά το 1800;

Νίνα: Ναι. Εκείνος ο καθηγητής είπε ότι μπορεί να ήταν και πιο παλιά. Γιατί;

Μαξ: Να, ο Σαμ Κάρτλαντ είπε ότι τα είδαν για πρώτη φορά το 1947.

Νίνα: Χμ, ο καθηγητής μίλησε στο τέλος της εκπομπής.

Μήπως

Ποιος το έκανε λοιπόν;.....

ΚΑΤ. 5. Τι σχέση έχουν τα UFO με την καταστροφή των τριανταφυλλιών;

Ποιες ταινίες με UFO ή εξωγήινους¹⁵ έχεις δει; Εσύ τι λες;

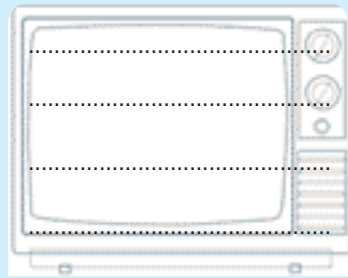
Πιστεύεις ότι υπάρχουν UFO κι εξωγήινοι; Να συζητήσεις με τους φίλους σου αν φοβάσαι αυτό που δεν ξέρεις.


ΛΕΞ. 1. Μπορείς να βρεις λέξεις του κειμένου που έχουν σχέση με το ποδόσφαιρο και την τηλεόραση;

ποδόσφαιρο



τηλεόραση



 14. ο εξωγήινος

14



Ο Σαμ Κάρτλαντ έγραψε στο βιβλίο του το πρόγραμμα για τα UFO. Ο Μαξ και η Νίνα τον βοηθήσαν να βάλει τις λέξεις. Ο Σαμ Κάρτλαντ έγραψε στο βιβλίο του το πρόγραμμα για τα UFO. Ο Μαξ και η Νίνα τον βοηθήσαν να βάλει τις λέξεις. Ο Σαμ Κάρτλαντ έγραψε στο βιβλίο του το πρόγραμμα για τα UFO. Ο Μαξ και η Νίνα τον βοηθήσαν να βάλει τις λέξεις.

Για φαντάσου...

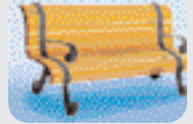


ΤΟ ΚΥΛΙΟΜΕΝΟ ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΟ

Φαντάσου ότι τα πεζοδρόμια γίνονται
ξαφνικά κυλιόμενα. Πώς θα αλλάξει η ζωή μας;
Θα γίνει πιο εύκολη ή πιο δύσκολη;

Στον πλανήτη Μπεχ, μακριά από τη Γη, ανακάλυψαν¹ ένα πεζοδρόμιο κυλιόμενο που γυρίζει γύρω απ' όλη την πόλη. Όπως οι κυλιόμενες σκάλες, δηλαδή. Μόνο που δεν είναι σκάλες, είναι πεζοδρόμιο και κινείται με μικρή ταχύτητα² για να έχει ο κόσμος τον καιρό να κοιτάζει τις βιτρίνες και για να μη χάνουν την ισορροπία³ τους εκείνοι που θέλουν ν' ανέβουν ή να κατέβουν. Πάνω στο πεζοδρόμιο υπάρχουν επίσης παγκάκια⁴, για κείνους που θέλουν να ταξιδεύουν καθιστοί⁵, ιδιαίτερα τα γεροντάκια⁶ και οι κυρίες με τις τσάντες γεμάτες ψώνια. Τα γεροντάκια, όταν δε θέλουν να κάθονται στους δημόσιους κήπους⁷ και να κοιτάζουν πάντα το ίδιο δέντρο, πηγαίνουν να κάνουν μια «κρουαζιέρα⁸» πάνω στο πεζοδρόμιο. Κάθονται άνετα κι ευτυχισμένα. Άλλος διαβάζει εφημερίδα, άλλος καπνίζει το τσιγάρο του, και ξεκουράζονται. Από τότε που έφτιαξαν αυτό το πεζοδρόμιο, δε χρησιμοποιούνται πια τα τραμ, τα τρόλεϊ και τ' αυτοκίνητα. Ο δρόμος υπάρχει ακόμα, αλλά είναι άδειος και χρησιμεύει⁹ για να παίζουν τα παιδιά μπάλα, κι αν κανείς τροχονόμος¹⁰ προσπαθήσει να τους την πάρει, παίρνει κλίση¹¹.

4



6



10



11



1. ανακαλύπτω: βρίσκω και κάνω γνωστό κάτι που ήδη υπάρχει

2. κινούμαι με μικρή ταχύτητα: πάω αργά, όχι γρήγορα

3. η ισορροπία: όταν μένω όρθιος, -α και δεν πέφτω

4. το παγκάκι

5. καθιστός, -ή, -ό: που κάθεται

6. το γεροντάκι: άνθρωπος μεγάλος σε ηλικία - όχι νέος

7. ο δημόσιος κήπος: κήπος για όλο τον κόσμο, δεν ανήκει σε κανέναν αλλά στην πόλη

8. η κρουαζιέρα: ταξίδι με καράβι για ξεκούραση

9. χρησιμεύω: βοηθώ σε κάτι, είμαι χρήσιμος

10. ο τροχονόμος

11. παίρνω κλίση: γέρνω προς μια πλευρά

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΚΑΤ. 1. Στον πλανήτη Μπεχ:

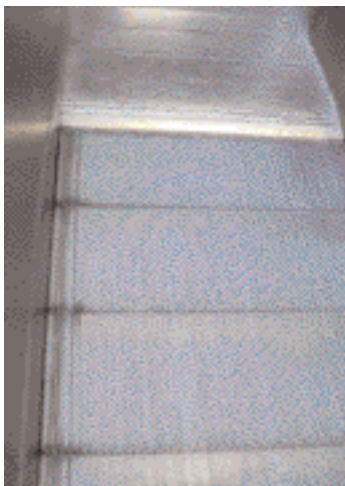
- Το κυλιόμενο πεζοδρόμιο κινείται πολύ γρήγορα.
- Δεν υπάρχουν παγκάκια πάνω στο πεζοδρόμιο.
- Ο κόσμος δε χρησιμοποιεί πια τα τραμ, τα τρόλεϊ και τα αυτοκίνητα.
- Ο δρόμος είναι άδειος και τα παιδιά παίζουν μπάλα.

Σ Λ

Έχεις ανέβει σε κυλιόμενες σκάλες; Σε ποια μέρη ακριβώς, στην πόλη που μένεις;

ΛΕΞ. 1. Γράφεις πώς μετακινούνται οι άνθρωποι;

- 1.- με.....
- 2.- με.....
- 3.- με.....
- 4.- με.....
- 5.- με.....
- 6.- με.....
- 7.- με.....
- 8.- με.....
- 9.- με.....



- το τραμ
- το τρόλεϊ
- το λεωφορείο
- το αυτοκίνητο
- το μετρό
- το πλοίο
- το αεροπλάνο
- το διαστημόπλοιο
- τα πόδια

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Μπορείς να απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις;

ΛΕΞ. 2. Φτιάξε ζευγάρια λέξεων, όπως στο παράδειγμα:

γέρος - ανόητος - έξυπνος - ηλικιωμένος

γελώ - βλέπω - κοιτάζω - κλαίω

ανακαλύπτω - βγαίνω - βρίσκω - μπαίνω

θυμώνω - χάνω - κερδίζω - νευριάζω

κρουαζιέρα - πόλη - ταξίδι - χωριό

δουλεύω - κουράζομαι - εργάζομαι - ξεκουράζομαι

σίγουρος - ηλικιωμένος - βέβαιος - νέος

α) Οι γονείς σου πώς πάνε στη δουλειά τους;

β) Εσύ πώς πας στο σχολείο σου;

γ) Πώς μπορείς να πας στην Κρήτη;

δ) Πώς μπορείς να πας στη Νέα Υόρκη;

ε) Πώς μπορείς να πας στον πλανήτη Μπεχ;

ίδια (=) γέρος = ηλικιωμένος
αντίθετα (≠) ανόητος ≠ έξυπνος

γέρος = ηλικιωμένος

ανόητος ≠ έξυπνος

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Τα βιβλία «Κείμενα για νέους σε απλά ελληνικά» απευθύνονται σε παιδιά 11-15 χρονών που μαθαίνουν την Ελληνική ως δεύτερη ή ξένη γλώσσα και αποτελούν υποστηρικτικό διδακτικό υλικό για τη γλωσσική διδασκαλία στα Τμήματα Υποδοχής του Γυμνασίου. Προσβλέπουν στη δημιουργία κινήτρων για την εξωσχολική ανάγνωση και στην ανάπτυξη της δεξιότητας κατανόησης του γραπτού κειμένου. Τα «Κείμενα για νέους σε απλά ελληνικά» μπορούν να χρησιμοποιηθούν στην τάξη ως συμπληρωματικό διδακτικό μέσο για τη διδασκαλία αλλά και να τεθούν στη διάθεση των μαθητών για εξωσχολική ανάγνωση.

Κριτήριο επιλογής των κειμένων ήταν κυρίως η ελκυστικότητα του περιεχομένου τους για παιδιά με εξαιρετικά περιορισμένες ευκαιρίες πρόσβασης στο γραπτό λόγο και με ελάχιστες εμπειρίες με το παιδικό λογοτεχνικό κείμενο. Τα κείμενα εντάχθηκαν σε ένα από τα τέσσερα βιβλία με γνώμονα το βαθμό γλωσσικής και νοηματικής δυσκολίας. Πρέπει εντούτοις να επισημανθεί ότι οι αλλοδαποί μαθητές δε μαθαίνουν ελληνικά με μόνη πηγή τη διδασκαλία, αλλά κυρίως με τα ακούσματα και την επικοινωνία έξω από την τάξη. Αυτό έχει ως συνέπεια (μεταξύ άλλων) ότι η γλωσσική τους πρόοδος δεν ακολουθεί πιστά την πορεία που προβλέπουν τα προγράμματα διδασκαλίας της ελληνικής ως ξένης γλώσσας: η καθιερωμένη σειρά παρουσίασης γλωσσικών φαινομένων (π.χ. η αιτιατική πτώση μετά την ονομαστική, οι ρηματικοί χρόνοι με αοριστικό θέμα μετά τους χρόνους με ενεστωτικό θέμα κ.ά.) συχνά δεν ανταποκρίνεται στην πρόοδο των παιδιών που μαθαίνουν ελληνικά με «φυσικό τρόπο» - σ' ένα ευρύτερο ελληνόφωνο περιβάλλον. Λαμβάνοντας υπόψη αυτή την ιδιαιτερότητα και θεωρώντας ότι τα κείμενα αυτά δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερες δυσκολίες κατανόησης του περιεχομένου τους, δε διστάσαμε να εντάξουμε στα πρώτα βιβλία κάποια κείμενα που περιλαμβάνουν δομές (π.χ. ρήματα σε παρελθοντικούς χρόνους) οι οποίες πιθανόν να θεωρούνταν πρόωρες για μαθητές που μαθαίνουν ελληνικά αποκλειστικά μέσω της διδασκαλίας.

Τα βιβλία «Κείμενα για νέους σε απλά ελληνικά» είναι σχεδιασμένα με τρόπο που να μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε διαφορετικά επίπεδα γλωσσομάθειας:

Α' Βιβλίο: Υψηλό Αρχάριο Επίπεδο - Χαμηλό Μέσο Επίπεδο

Β' Βιβλίο: Μέσο Επίπεδο

Γ' Βιβλίο: Προχωρημένο Επίπεδο Α

Δ' Βιβλίο: Προχωρημένο Επίπεδο Β

Κάθε βιβλίο είναι οργανωμένο θεματικά σε 6 ενότητες που περιλαμβάνουν πρωτότυπα και διασκευασμένα κείμενα, τα οποία σχετίζονται με το θεματικό πυρήνα της ενότητας ή με κάποιες προεκτάσεις του:

1. «Ζούμε μαζί» - προβλήματα ένταξης, σχέσεις -αρμονικές και μη- μεταξύ διαφορετικών κοινωνικών ομάδων ή ατόμων/ομάδων με διαφορετικό πολιτισμικό υπόβαθρο.
2. «Ο κόσμος μας» - το φυσικό, κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον.
3. «Εγώ κι εσύ» - διαπροσωπικές σχέσεις στην οικογένεια, στην παρέα, στο σχολείο.
4. «Από χώρα σε χώρα» - μύθοι, ιστορίες και παραδόσεις λαών.
5. «Και τώρα τι κάνουμε;» - εργασίες, δραστηριότητες, αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου.
6. «Για φαντάσου...» - ιστορίες φαντασίας, περιπέτειας και μυστηρίου.

Οι ενότητες περιλαμβάνουν ποικίλα δείγματα γραπτού λόγου: διάλογο, αφήγηση, ποίημα, κόμικς, θεατρικό κείμενο, πληροφοριακό κείμενο, οδηγίες, γράμμα κ.ά. Για τη διευκόλυνση της κατανόησης, σε κάθε κείμενο εξηγούνται τυχόν άγνωστες λέξεις και φράσεις με όσο το δυνατόν απλούστερο τρόπο και με τη βοήθεια σκίτσων. Συνήθως, προηγείται του κειμένου μια σύντομη εισαγωγή ή ερώτηση προσανατολισμού για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στο γενικό νόημα του κειμένου.

Όλα τα κείμενα συνοδεύονται από δραστηριότητες κατανόησης και αξιοποίησης¹ που ακολουθούν μια κοινή σειρά:

- α) συνοπτική ή επιλεκτική κατανόηση του κειμένου (ερωτήσεις, αντιστοίχιση, πολλαπλή επιλογή, σωστό/λάθος...)
- β) διασύνδεση με τα βιώματα, τις εμπειρίες και τα ενδιαφέροντα του μαθητή (προφορική έκφραση, συζήτηση)¹
- γ) εμπέδωση τομέων λεξιλογίου (θεματικό λεξιλόγιο, σχέσεις υπερωνυμίας και υπωνυμίας, συνωνυμίας και αντωνυμίας...)

Ούτε η σειρά των ενοτήτων και των κειμένων αλλά ούτε οι δραστηριότητες είναι δεσμευτικές: ο μαθητής θα διαλέξει, με βάση τους τίτλους και την εικονογράφηση, όποιο κείμενο τον ενδιαφέρει και θα παραμερίσει όσες δραστηριότητες θεωρήσει ενοχλητικές μετά τη χαρά που μπορεί να έχει αισθανθεί κατανοώντας το κείμενο.

Μια επιλογή κειμενικών αποσπασμάτων δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να αντικαταστήσει την επαφή με το αυτούσιο βιβλίο. Ωστόσο, μπορεί να αποτελέσει ερέθισμα για το μαθητή να ανατρέξει στο ίδιο το βιβλίο αν κρίνει ότι τον ενδιαφέρει. Η παρουσία και η κατάλληλη αξιοποίηση των «εξωσχολικών» βιβλίων λογοτεχνικού ή πληροφοριακού τύπου στη διδασκαλία της δεύτερης ή ξένης γλώσσας έχει τεράστια σημασία για τη γλωσσομαθησιακή πορεία των μαθητών και μπορεί να περιορίσει το βάρος των «κουραστικών» για πολλούς μαθητές τομέων μάθησης όπως είναι η γραμματική και η ορθογραφία.

Υποσημείωση

1. Οι δραστηριότητες αυτές προϋποθέτουν συζήτηση στην τάξη με τη συνδρομή του εκπαιδευτικού. Οι απαντήσεις των μαθητών παρουσιάζουν αρκετό ενδιαφέρον για την πρόσβαση στον τρόπο σκέψης και τις εμπειρίες των μαθητών. Γι' αυτό, προτείνεται στον εκπαιδευτικό να τις καταγράψει.

1. ΖΟΥΜΕ ΜΑΖΙ

Πασχάλης Τσαρούχας (1999): Ω, τι κόσμος... παιδιά, Αθήνα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα
Φυλλιώ Νικολούδη (2000): Το χαρούμενο λιβάδι, Αθήνα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα
Γαλάτεια Γρηγοριάδου-Σουρέλη (2000): Παιχνίδι χωρίς κανόνες, Αθήνα, εκδ. Πατάκη
Τιερί Λενέν-Φιλίπ Πουαριέ, (2001): Με τα μάτια της καρδιάς στη σειρά «Ιστορίες με τα άλλα παιδιά», Αθήνα, εκδ. Σύγχρονοι Ορίζοντες

2. Ο ΚΟΣΜΟΣ ΜΑΣ

Γιώργος Μ. Μαρίνος (1994): Τα Τραγούδια μου, Αθήνα, εκδ. Κέδρος
Οδυσσέας Ελύτης (1971): Ο Ήλιος ο Ηλιάτορας, Αθήνα, εκδ. Ίκαρος
Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου (1991): Στο τσιμεντένιο δάσος, Αθήνα, εκδ. Πατάκη
Ευγενία Φακίνου (1996): Αστραδενή, Αθήνα, εκδ. Κέδρος

3. ΕΓΩ ΚΙ ΕΣΥ

Λουίζ Λεμπλάν (1998): Φτάνει πια, Σοφί!, σε μετάφραση της Μαρίας Α. Παπανδρέου, Αθήνα, εκδ. Κέδρος
Αρκάς (1993): Σπουργίτι είσαι και φαίνεσαι, από τη σειρά «Χαμηλές Πτήσεις του Αρκά», Αθήνα, εκδ. Γράμματα
Ζωρζ Σαρρή (2002): Ο κύριός μου, Αθήνα, εκδ. Πατάκη
Πασχάλης Τσαρούχας (1999): Ω, τι κόσμος... παιδιά, Αθήνα, εκδ. Ελληνικά Γράμματα
Αντουάν ντε Σεντ-Εξιπερί (2002): Ο Μικρός Πρίγκιπας, Αθήνα, εκδ. Πατάκη

4. ΑΠΟ ΧΩΡΑ ΣΕ ΧΩΡΑ

Ειρήνη Μάρρα (επιμέλεια κειμένου) 1994: Ο Κύκλωπας Πολύφημος, Αθήνα, εκδόσεις Κέδρος
Π. Στρατίκης (επιμέλεια μύθων) 1998: Σεβάχ ο Θαλασσινός, Αθήνα, εκδ. Στρατίκη
Αθηνά Παπαδάκη (1986): Παλιές ιστορίες του κόσμου (Ασία), Αθήνα, εκδ. Καστανιώτη
Σ. Δημητρακόπουλος (επιμέλεια μύθων) 1988: Ο υπέροχος Ναστραδίν Χότζας, Αθήνα, εκδ. Κέδρος

5. ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΤΙ ΚΑΝΟΥΜΕ;

«Οι Τηλεορασόπληκτοι» στο Σεντρίκ 3, Αθήνα, εκδ. Modern Times, Οκτώβριος 1998
Ρόαλντ Νταλ (1990): Ματίλντα, Αθήνα, εκδόσεις Ψυχογιός
«Οικογένεια Σμαλά, Αποτελεσματική Διαμαρτυρία», στο περιοδικό «ΤΑ ΣΑΪΝΙΑ», τεύχος Νο 127, Αθήνα, Οκτώβριος 2002
Λότη Πέτροβιτς-Ανδρουτσοπούλου (2002): Τα τέρατα του λόφου, Αθήνα, εκδ. Πατάκη
Βασιλή Παπαθεοδώρου (2000): Η Σχολική Παράσταση, Αθήνα, εκδ. Βιβλιοπωλείο της Εστίας, Ι. Δ. Κολλάρου & ΣΙΑ Α.Ε.

6. ΓΙΑ ΦΑΝΤΑΣΟΥ...

Τζιάνι Ροντάρι (1979): Παραμύθια από το τηλέφωνο, σε μετάφραση Νάσας Μπαμπάκου, Αθήνα, εκδ. Τεκμήριο
Τζιάνι Ροντάρι (1981): Παραμύθια για να σπάτε κέφι, σε απόδοση Άλκης Ζέη, Αθήνα, εκδ. Κέδρος
Ιστορία για μικρούς ντετέκτιβ, σε μετάφραση από την ιστοσελίδα MysteryNet.com